

bb.45. emlékülés a jövő
1 ms/tr/ok la

az írószövetség tudor
sága és a magyar irodalom
emlékülés kezdődött jóka
zad regényének centenári
ment irodalomtörténeti

H.
dec. 14.

centenárium alkalmából
december 13.

irodalmi munkabizott-
rendezésében szerdán
regényének, a jövő szá-
étnapos ülészekon is-
k előadásokat íóka

MTI

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém utca 5-7. Telefon:159-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1972. december 15.

bb.1. tudományos konferencia hadtörténelmi intézetben - megemléke
zés petőfi sándor születésének 150. évfordulójáról és az 1848-49-
es szabadságharcról

i vt/pf/ok -cz

1972. december 15.

a hadtörténelmi intézet és múzeum a zrinyi miklós katonai aka-
demiával közösen december 18 és 19-én tudományos konferenciát rendez,
amelyen megemlékeznek petőfi sándor születésének 150., valamint
az 1848-49-es forradalom és szabadságharc közelgő 125. évforduló-
járól.

a tanácskozás második napján délben a hadtörténelmi múzeumban
ünnepélyesen megnyitják a „petőfi sándor a népszabadság halhatat-
lan kötője” című dokumentációs kiállítást, amelyet később a nép-
hadsereg különböző alakulatainál is bemutatnak./mti/

---

bb.2. a jeges ár ellen is véd majd a síó- torkolati mű

vid/ká/ok -cz

1972. december 15.

a gemenci erdő kselyüsi részében épül a síó- torkolati mű,
a dunántul egyik legnagyobb vízi- létesítménye. az idei őszi
kedvező időjárás is előmozdította, hogy már elkészült a duzzasz-
tóművet, a hajózákamrát és hajózási lipet, és a felszíntől 42 méter ma-
gába foglaló műtárgy, zö-
mében elkészültek a medervédelmi munkák, a mólók és a vezető-
művek, a hajókat terelő szakaszok is.
/folyt.köv./

- 1 -

NA

bb.2./a jeges ár ....folyt./ok

a mintegy 35 000 köbméter betonból és 1 600 tonna betonacélból épült műtárgy egyik fontos feladata lesz, hogy kizárja a dunai nagy jeges árvizeket. ehhez kapcsolódóan, négy kilométer hosszú új árvédelmi töltést is építettek a 124 méter hosszú műtárgy védelmi vonalának elhatárolására, s azért, hogy az árvizek idején tág körzetben menekülési lehetőséget nyújtson a gemenci erdő vadállományának.

rövidesen befejezik a torkolati művet védelmező vasbeton jégtörő cölöpök építését is. a síó folyása felőli, ugynevezett felvizi mólónál megépült, a torkolat felőli alvizi mólónál pedig még a fagyok előtt elkészült a jégtörő cölöp, ez utóbbi a duna felől lezuduló esetleges jeges ártól védi majd a pillérek sorát./mti/

---

bb. 3. nyolcvan mázsa beigli a csemegeüzletekben - a fővárosi élelmiszerkereskedelem felkészülése az ünnepi forgalomba

1 sz/mné/ie/il la

1972. dec. 15.

a fővárosi élelmiszerkereskedelem fokozott gonddal készül, hogy a karácsonyi és az újévi ünnepekre zavartalanul ellássa a vásárlókat. a várható nagy forgalomra tekintettel 15 százalékkal növelik az eladó apparátust, bevonják a nyugdíjasokat is.

a sütőipari vállalat december 23-án szombaton több mint másfélszer annyi kenyeret és péksüteményt szállít, mint más napokon, s 24-én is biztosítja a árhatóan szükséges mennyiséget.

a tejipar 24-én 880,000 liter tejet szállít a főváros üzleteibe jóval többet mint a előző napokon.

az ünnepek előlött folyamatosan 70 vagon csirke, tyúk pecsenyekacsa, hizott liba, bontott baromfitermék és aprólék kerül forgalomba: kizárólag pulykából nem tudják az igényeket maradéktalanul kielégíteni. a húsipar a karácsonyi ellátáshoz 16 vagon füstölt húst szállít - négy vagonnal többet, mint tavaly - s így ez a mennyiség várhatóan elegendő lesz. sertés- és marhahúsból is igény szerinti jó ellátást ígérnek. a halértékesítő vállalat mintegy 400 helyen /húsboltok, szakboltok/ ideiglenes standok/ szervezi meg a halárusítást.

/folyt.6/:köv./

- 2 -

Mr

bb.3./nyolcvan ... folyt./ il

a déligyümölcs-ellátás jobb lesz, mint a korábbi években, narancs már november óta kapható a fővárosi üzletekben, az év végéig 4,000 tonna kerül forgalomba, a tavalyi 3 000 tonnával szemben. fügéből 2,000 tonna várható- az elmúlt évben alig érkezett. grafe-fruit lesz elegendő, s érkezik még valamennyi datolya is. mák bőségesen és a tavalyinál olcsóbban kapható. előreláthatólag dióból is lesz elegendő, de a rossz termés miatt ára magasabb. előreláthatólag dióból is lesz elegendő, de a rossz termés miatt ára magasabb. a szaloncukor - és csokoládé függelék - kínálat bőségebb a tavalyinál, és az édesipar vállalta hogy az olcsóbb szaloncukorból is kielégíti a kereskedelem esetleges póttrendeléseit.

a fővárosi csemege üzletekben 80 mázsa beigli kerül. emellett szinte korlátlan mennyiségben tudják kielégíteni a diszortá-rendeléseket. hatvanezer kiváló minőségű tortalap és a 20 éves csemege boltok 35 százalékkal több gesztenyemasszát árulnak, mint tavaly télen.

a vendéglátóipari vállalatok maguk is árusítanak, s az élelmiszerüzleteknek is szállítanak karácsonyi cikkeket: habkarikát, marcipán figurát, beigli stb. a 13. kerület éttermeiben cukrászdában újdonságként patkóalakú beigli is kapható. a 13. kerületi savaria és egy belvárosi étterem 24-én feldiszitett karácsonyfával és ünnepi vacsorával várja azokat a vendégeket, akik nem csak ládi körben göltik az estét./mti/

---

bb. 4. - másfél ezer éves földműves falu maradványai a duna mentén

vid ká/il cz

1972. december 15.

a duna mentén, a termékeny mohácsi síon, egy csaknem másfél ezer éve porladó földműves falu maradványaira bukkantak a pécsi janus pannonius muzeum régészei.

/folyt.köv./

Mr

3 -

bb. 4./ másfél ezer .... folyt./ il

a hajdani falucska lakói gepidák voltak, akik megállapodott földművelő életmódot folytattak a dunai árterület peremén. érdekes módon előbb a falu temetője került napvilágra, mégpedig egy mezőgazdasági építkezés földmunkái közben, a temetkezés iránya aztán nyomra vezette a régészet a település helyét illetően. a temető területén mintegy hétszáz sírt tártak fel - ez a legnagyobb gepida temető a kárpát-medencében - lakóhelynek azonban nyomát sem találták. az ásatás vezetője, dr. kiss attila, a sírok elhelyezkedését vizsgálva észrevette, hogy a temető terjeszkedését déli irányban valami gátolta. természeti akadály nem lehetett, észszerűnek látszott tehát az a feltevelés, hogy ott feküdt a falu. s valóban: a kutatók igazolták a feltevelést. az ősz folyamán kezdett ásatások tízenkét földbe vájt házacska maradványait hozták napvilágra. a jelek szerint a település tovább folytatódik a duna árterületével párhuzamosan, ennek feltárására 1973-ban kerül sor. az ásatások eredménye azért nagyjelentőségű, mivel ebből a korból - a 6.-8. századból - most először sikerült a települési és a temetkezési helyet együttesen megtalálni. milyen volt a gepida falu? a négyszög alaprajzu földkunyhók két oldalán egy-egy oszlop állt, ezek tartották a zsúpp- vagy nádtetőt. a lakóházak között gabonatarló vermek és kenérsütő kemencék helyezkedtek el. a föld alól különféle használati tárgyak kerültek elő, köztük orsógomb és szövőszék-nehezék, ami a háziipar létére vall./mti/

--

bb. 5. brecht ősbemutató a vidámszínpadon

1 nn/pá/zs/il la

1972. december 15.

ősbemutatóra készül a vidám színpad: január 26-án állítja színpadra bertolt brecht-dorothy-lane-kurt weill: happy end című háromfelvonásos zenés komédiáját. a dráma amely nagy sikerrel szerepel a berlini, a párizsi, a krakkói, a lublini színpadokon is a 20-as esztendő végén született. egy chicagói gengszter bandáról szól, ahová ellátogat az üdv-hadsereg üdvöskéje, halleluja lilly, hogy megtérítse a bűnösöket.

a komédiát ungvári tamás fordította, a verseket blum tamás ültette át magyarra. a diszketeket rajkai györgy, a jelmezeket pedig kemenes fanni tervezi. a zenei vezető körmendi vilmos lesz. a főbb szerepekben kazal lászló, gyurkovics zsuzsa, horváth tivadar, csala zsuzsa, verebély iván, faragó vera lép színpadra./mti/

--

- 4 -

NA

bb. 6. idegenforgalmi látványosságból - gyógyhely

vid ká/il cz

1972. december 15.

a tapolcai tavasbarlang, amely idegenforgalmi látványosságnak számít, újabban mint gyógyhely és számításba jön. a közelmúltban megkezdték itt a légzőszervi bántalmakban szenvedő betegek gyógykezelését.

a barlang gyógyászati hasznosításának lehetőségeit dr. keszler hubert vezetésével munkaközösség vizsgálta meg. a vizsgálatok igazolták, hogy a barlang kedvező természeti adottságokkal rendelkezik. a kellemesen hűvös levegő kalcium és magnézium ion tartalma magasabb az eddig ismert gyógybarlangokénál. a hőmérséklet és a páratartalom még rövidebb időtartamra sem ingadozik számottevően. a levegő nagyobb széndioxid mennyisége a vénák kitágulágulását idézi elő, növeli a szív térfogatát, a légzést mélyebbé és fáradságmentessé teszi. a tiszta levegő abszolút nedvességtartalma alacsony, ugyanakkor a relatív páratartalom magas.

a tapolcai kórház belgyógyászati osztályának orvosai több betegen folytatott kísérlettel a gyakorlatban is igazolták a barlang levegőjének gyógyító hatását. az eredmények kedvezőek. jelenleg a legnagyobb gondot a betegek elhelyezése, az orvosi műszerek hiánya okozza. a helyhiányt december elejétől a tapolcai gabriella szálló egy részének bérbevitelével átmenetileg megoldották. a közeljövőben társadalmi összefogással 52 ágyas belgyógyászati pavilon építését kezdik meg./mti/

--

bb. 7. karácsonyi műsor a rádióban és a televízióban

1 nn/pá/il cz

1972. december 15.

gazdag és változatos programmal szeret azoknak segítségére a rádió és a televízió, akik a karácsonyi ünnepeket odahaza családi körben a képernyő előtt kívánják eltölteni. december 24-én a kossuth adón 10. számával jelentkezik a mrt „hang-kép” magazinja, 8.20-kor.

/folyt.köv./

5 -

o

bb. 7./ karácsonyi .... 1. folyt./ 11

12.54-kor a bécsi ilharmónia usok mozart hangversenyét hallhatjuk hangfelvételtől a bécsi 1. ünnepi heteken. Vezényel david ojtstrah. „ jaj de pompás a fa, a karácsonyfa...„ címmel jelentkeznek 15.50-kor a gyermekrádió műsorá, amelyben téli versek, mesék és mini-hangjátékok szerepelnek.

Fekete István, gárdonyi Géza és Móra Ferenc írásai alapján készült „a téli éj alatt„ című összeállítás, amelyet 19.10-kor sugároznak. 20.05-kor „ajándékkosár„ címmel hangzik el Sebestyén János műsora, amely hanglemez-ujdonságokat és régiségeket mutat be a fenyőfa alatt. a 22-es stúdióból 22.05-kor sugározzák az MRT gyermekórásának, az Ars Renata Kamarakórusnak, valamint a Czifra László által vezetett Camaretta Hungarica együttesnek karácsony-esti hangversenyét. a petőfi-adón a Mikszáth Kálmán regénye nyomán írt „a fekete város„ című daljáték hangzik el. 8. 30-kor „este pedig babits Mihály„ a „literátor„ című színművének rádióváltozatát közvetítik. az Urh-án David Turner „M. Midway vasárnapja„ című komédiáját tűzték műsorra 10.41-kor. Bach karácsonyi oratóriuma is ott szerepel az ünnepi választékban, amelyet 19.30-tól sugároznak.

a televízióban december 24-én 14.15-kor ünnepi számmal jelentkeznek a „papírsárkány„ 17.05-kor tűzték képernyőre „hogyan volt?!„ címmel az olimpiai kívánság-műsor első részét. Gáli József mesejátéka „a tűz balladája„ olyan kiváló művészeteket vonultat fel Pauló Lajos rendező irányítása alatt, mint Tolnay Klári, Bessényei Ferenc, Sinkovits Imre, Gobbi Hilda és Venczel Vera. 1935-kor J. S. Bach Orgona és csembaló műveiből hallhatunk válogatást Karl Richter tolmácsolásában. ezt követően 20.20 órától a „nyolcvan nap alatt a föld körül„ című amerikai filmet vetítik.

december 25-én „a hétszin-piros Unneplő„ című mesejáték szerez örömet a gyerekeknek, illetve „Mark Twain„ Tamás Urfi kalandjai„ című regényének rádióváltozata. a komoly zene kedvelői Klemperer dirigálásával hallhatják Beethoven 9. szimfóniáját. az ünnepek alkalmából kerül a mikrofon elé Ibsen „Peer Gynt„ című drámája.

/folyt.köv./

NA

bb. 7./ karácsonyi ... 2. folyt./ 11

a petőfi-adón Fischer Annie Schubert műveket zongorázik, majd a magyar kamarazenekar hangversenyét idézi fel felvételtől a salzburgi ünnepi játékokról. a programot a 6-os stúdióból közvetített népdal-hangverseny egészíti ki. a televízióban a Koldus és királyfi című Mark Twain regény csehszlovák filmváltozata köti le a gyerekeket, kellemes szórakozást ígér a „családi szilveszter„ című szovjet - és a „szereti ön Brahmsot„ című amerikai játékfilm. ez utóbbi főszereplői Ingrid Bergman, Yves Montand és Anthony Perkins. új bemutatóval jelentkeznek a tv zenés színháza: Huszka-Békeffy „Bob herceg„ című operettjéből tartanak premiert.

december 26-án ismét jelentkeznek az irodalmi kávéház a Kossuth adón, s ekkor hangzik el a ki nyer ma? ünnepi körkapcsolásos műsora is. a petőfi-adón „nagy mesterek - világ-hírű előadóművészek„ Legszébb lemezeiből hallhatunk válogatást. két kalandot idéz fel „a legenda a nyulpaprikásról„ című rádiójáték Tersánszky Józsi Jenő regényéből. a tv műsorán ezen a napon a hóstett a jég táblán című szovjet dokumentumfilm szerepel valamint két tv-játék az Anatole France „az ing„ című írása nyomán készült adaptáció és Szakonyi Károly „Itéletnapig„ című művének feldolgozása./mt/

...

bb. 8. szabó József beszéde

pr/pf /11 cz

1972. december 15.

rendelkezésre bocsátjuk, Szabó Józsefnek pénteken a Szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából az Akadémiai ünnepségen elhangzó beszédét. keretet később adunk, az anyag feloldásig

e m b a r g ó s!!!

x x x

Szabó József kandidátus, az MSZMP KB politikai főiskolájának rektorhelyetese, a Szovjetunió társadalmi-gazdaság fejlődéséről, illetve annak tanulságairól tartott előadást.
/folyt.köv./

NA

előjáróban leszögezte, hogy a szovjet nép, a soknemzetiségű szocialista állam a világtörténelemben uttörőként kísérletezte ki a szocialista építés módszereit és eszközeit. a szocialista társadalom felépítésére irányuló program kidolgozásában kiemelkedő szerepet játszott vlagyimir iljics lenin. ő volt az, aki az imperializmus feltételeinek elemzésére, a szovjet hatalom első éveinek gyakorlati tapasztalataira támaszkodva, alkotó módon tovább fejlesztette marx és engels nézeteit, lényegesen gyarapította a szocializmusra vonatkozó marxista koncepciót. a lenini tanításokra támaszkodva - hangoztatta az előadó - a szovjetunióban már a harmincas évek közepén lerakták a szocializmus alapjait, 1939-ben pedig a 18. pártkongresszus megállapította, hogy az országban alapjaiban felépült a szocializmus. a szocialista társadalmi-gazdasági átalakulás során erre az időre a szovjetunióban már megteremtették a tanácsrendszeren alapuló néphatalmat, megszüntették a termelési eszközök tőkés tulajdonát, felszámolták a kizsákmányoló osztályokat, jelentős szocialista ipart fejlesztettek ki, s biztosították a szocialista ipar vezető szerepét. alapjában véve befejeződött a kisárutermelő parasztság termelőszövetkezetekben való tömörülése, elvi jelentőségű és pozitív irányú változások mentek végbe a társadalom szociális osztály-strukturájában. a szocializmus győzött mind a termelés, mind a politikai felépítmény szférájában.

a szovjetunió tapasztalatai meggyőzően tanusítják, hogy a fejlett szocialista társadalom felépítése viszonylag hosszú időt igényel, egész történelmi időszakokra terjed. a fejlett szocializmus megvalósításával összefüggő feladatok meghatározásában nagy szerepet játszott az szkp 20. kongresszusa, amely tovább gazdagította a szocializmusra vonatkozó marxista elméletet. 1967-ben a szovjetunió félvszázados fejlődése, s a megtett utnak objektív sokoldalú elemzése alapján az szkp megállapította, hogy az országban felépült a fejlett szocialista társadalom. ezt a következtetést az szkp 24. kongresszusa is megerősítette. a kongresszusa is megerősítette. a kongresszus határozatai azt mutatják, hogy a szovjetunióban tovább tökéletesítik a fejlett szocializmust, a szovjet nép magabiztosan halad a kommunizmus anyagi-műszaki bázisának építése útján.

/folyt.köv./

I hatalom

NA

a szovjet emberek joggal büszkélkedhetnek azzal, amit kivivtánk, elérték. ötven esztendő alatt a szovjet állam fejlett ipari nagyhatalommá, és technikailag fejlett országgá vált. a szovjetunió ma vezető helyet foglal el a világ legfejlettebb ipari hatalmai között. nemzeti vagyonának értéke 1972-ben meghaladta a forradalom előttinek 15-szörösét. a szovjetunió gazdasági, tudományos-technikai eredményei és társadalmi-politikai fejlődésének tapasztalatai nemzetközi jelentőségűek. a szovjetunió alapvető vívmányai a szocializmus vívmányai. s tapasztalatai nagyjelentőségűek hazánk számára is. e tapasztalatok felhasználásával az vezet bennünket, hogy a közös vonások alapvetőek, s hogy a közös vonások mellett vannak eltérések is. a speciális vonások nemzeti sajátosságainkkal és hazánk adottságaival függenek össze. közös vonás, hogy a marxista-leninista párt irányítja az egész állami és társadalmi életet, a szocialista demokrácia tökéletesítésének folyamatát. közös vonás az is, hogy a szocialista demokrácia bővítésével és megszilárdításával párhuzamosan megszilárdítjuk az egész társadalom, az egész népgazdaság központi irányítását és bővítjük a helyi szervek jogkörét. a szovjetunióban, hazánkban és más kgt-országokban is a hatvanas évek közepe óta intenzíven foglalkoznak a népgazdaság szervezésének és irányításának tökéletesítésével. az irányítási rendszerekre ható közös, általános tényezők: az alapvető termelőeszközök szocialista tulajdona, a szocialista termelési viszonyok, országos méretekben a szervezett nagyüzemi termelés, a szocialista országok közösségében, a gazdaságpolitika és a részvétel a szocialista országok közösségében. a gazdasági irányítási rendszerekre ható eltérő tényezők közül a legfontosabb a két ország eltérő nagysága, s az ebből fakadó különbségek.

a gazdaságirányítási rendszerek komplex fejlesztésében alapvető szerepet játszik a vállalatok és a dolgozók anyagi érdekeltségének fokozása a népgazdasági érdekeknek megfelelő gazdasági tevékenységben. figyelemre méltó új elem a szovjet tervezésben az ugynevezett szociális tervezés, amely most kezd a szovjetunióban általános gyakorlattá válni. ezek a tervek teszik lehetővé, hogy a termelési és a társadalmi folyamatok összes alapvető oldalát átfogják.

/folyt.köv./

NA

bb. 8./ szabó .... 3. folyt./ 11

nagyon figyelemreméltó tanulság számunkra az is, ami napjainkban a szovjetunióban a tudomány és a termelés közvetlenebbé tételében, a műszaki fejlődés gyorsításában történik. hatalmas tudományos, és technikai bázisa révén a szovjetunió a hazai és a

külföldi tudományos eredményeket technikai szintjének gyors emelésére, racionális gazdasági fejlesztésére használja fel. a gyors technikai fejlődés során arra törekszik, hogy közben a technikai fejlődés ártalmaitól megvédje az emberi közösségeket és a természetet.

a szovjetunió megalakulása a nemzetiségi kérdés megoldásában kifejezte az új szocialista állam internacionalista jellegét. a magyar népköztársaságban ugyan nincs nagyszámú nemzetiség, de az első szocialista állam internacionalizmusa mégis nagy jelentőségű tanulság a mi számunkra is. nagy jelentőségű a nemzetközi kérdés olyan elrendezésében, hogy annak megoldása ne gyengítse, hanem erősítse a szomszédos szocialista országokkal való barátságunkat és együttműködésünket. a szocialista internacionalizmus elvei gyakorlati alkalmazásának konkrét kifejezője ma a szocialista integráció komplex programja.

- a szocialista közösség országainak internacionalista kapcsolatait a két rendszer ideológiai és politikai harcának közepette fejlődnek - zárta előadását szabó József kandidátus.
- ez a harc alkotó része a nemzetközi osztályharcnak, amelynek arcvonala Magyarországon is keresztülhúzódik. az imperializmus általános stratégiájának az a célja, hogy gyengítse a szocialista országok között a gazdasági, az ideológiai a politikai és a kulturális kapcsolatokat. a mi célunk az, hogy erősítsük a szovjetunióhoz fűződő barátságot, amely elősegíti a szocialista országok testvéri kapcsolatainak fejlődését.

- azok a sikerek, amelyeket Magyarország a szocialista építésben elért, elérhetetlenek lettek volna a szovjetunióhoz fűződő barátság nélkül. e barátság alapja az érdekek mélységes egysége. mindig büszkén mondtuk és mondjuk: mi és a szovjetunió szoros, megbontathatlan politikai és gazdasági szövetséget alkotunk, amely a magyar és a szovjet népek, a szocialista országok valamennyi testvérnépének javát szolgálja./mti/

- 10 -

bb. 9. nemes dezső beszéde

gy/11 cz

1972. december 15.

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk nemes dezső megnyitó beszédét, amely pénteken az akadémián tartandó ülésen hangzik el. keretet később adunk. a beszéd feloldásig

e m b a r g ó s !!

x x x

nemes dezső, a magyar szovjet baráti társaság, a magyar tudományos akadémia és az mszmp politikai főiskolája nevében köszöntötte a tudományos és egyben ünnepi ülészak résztvevőit. külön üdvözölte a szovjet vendégeket a szovjet-magyar baráti társaság küldöttjeit, akik - mint mondotta - személyükben annak a népnek képviselői, amely a bolsevik párt vezetésével megalakította a szovjet köztársaságok egységes szövetségi államát, a fennállásának 50. évfordulóját ünneplő szovjetuniót.

megemlékezett egy másik kiemelkedő jubileumról, amelynek tiszteletére 1970. tavaszán hazánk is méltó ünnepeket rendezett, a Lenini centenáriumból.

- most a szovjetunió létrejöttének félszázados évfordulójához érkezünk - mondotta -. e kiemelkedő történelmi évforduló természetesen ismét elválaszthatatlanul egybe forr Lenin nevével. ő vezette a szovjet hatalmat teremtő népek küzdelmét, melynek során megérlelődtek a politikai és morális feltételei annak, hogy 1922 decemberében megalakuljon a szovjet köztársaságok egységes szövetségi állama. ő vértette fel eszméileg és irányította a bolsevik párt szívós felvilágosító munkáját, amit minden szovjet köztársaságban folytatott, s más nagy feladatokkal együtt, a szovjet köztársaságok összefogásának fejlesztéséért, magasabb szintre emeléséért a szovjetunió megalakulásáért.

/folyt. köv.

- 11 -

Lenin dolgozta ki - a nemzetek közötti viszony szocialista elveinek megfelelően - a szovjet köztársaságok szövetségi államrendjét, is ami ugyancsak fontos követelménye az egyenjogú köztársaságok egységes, szövetségi államának létrehozásában. a szovjetunió megalakulása lenini alkotás, a lenini eszme új győzelem a bolsevik párt és a szovjet munkásosztály új győzelme, a szovjet népek történelmi vívmánya.

hangsúlyozta továbbá: - a népek testvériségének nagy eszméje a forradalmi munkásmozgalom internacionalista eszméi alapján valósulhat meg igazában, a legteljesebben, a legmagasabb szinten. ennek szervezeti formái a történelmi helyzetétől függően változnak. megmásithatatlan történelmi tény azonban, hogy a szovjet köztársaságok egységes szövetségi államában a népek testvérisége olyan szintre emelkedett, amilyent még nem ismert az emberiség. a félvezszázados fejlődés ragyogó eredményei, s az a világtörténelmi szerep, amelyet a szovjetunió az emberiség életében betöltött és betölt, tanúsítja az egységes szovjet állam kiemelkedő szerepét a szovjet nemzetek közösségének és valamennyi szovjet nemzetnek a fejlődésében.

- a szovjet nemzetek közössége fejlődésének külön sajátossága, hogy a korábban elmaradottabbak az átlagosnál gyorsabban haladtak előre, mert nemcsak a kölcsönös segítségre, hanem a fejlettebbektől kapott különleges támogatásra is támaszkodtak. kibontakozott és történelmi sikerre vezetett a fejlődésbeli szintkülönbségek kiegyenlítésének folyamata.

elmondta továbbá: - az emberiség egyik nagy problémája a magas fejlettségű és a fejletlen országok közötti különbség, amely a kapitalista imperializmus korában rendkívül súlyossá vált és rendkívül éles ellentmondást teremtett, s amelynek megoldásáért világszerte folyik a harc. a szovjetunió bebizonyította a világnak, hogy a szocialista rendszer megoldja ezt a feladatot, megbirkózik a régi világnak ezzel az örökségével is, kibontakoztatja a népek alkotóerejét és magasszintre emeli testvéri összefogásukat, új viszonyt teremtve a szocializmus útjára lépett nemzetek között.

/folyt.köv./

-félvezszázados történelmi tapasztalat tanúsítja, hogy a szovjet társadalom általános fejlődése valamennyi szovjet nép nemzeti felemelkedésének, nemzeti kulturájának is nagy fellendülését hozta magával. régi tételle a leninizmusnak: minden nép a saját nyelvén éri meg a kommunizmus eszméit. ez úgy is értendő - mondotta - hogy a marxizmus-leninizmus eszméi akkor válnak társadalmi formáló erővé, ha behatolnak a népek tudatába - nemzeti kulturájuk közkincsévé és fellendítőjévé válnak. a nagy társadalmi átalakulásnak szerves része a kulturális forradalom, amely mindig a nemzet saját nyelvén megy végbe, új eszméiséget és új lendületet adva a nemzeti kultúra fejlődésének. így kapott hatalmas lendületet a szovjet népeknek formájában nemzeti, tartalmában mindinkább szocialista kulturális felemelkedése, amely a szovjetuniót a világ kulturális és tudományos fejlődésének is az élvonalába emelte.

a szovjetunióban végbement társadalmi átalakulás és általános fejlődés a szovjet népek nemzeti kulturájának nagy fellendülésével együtt azt is magával hozta, hogy azonosává váltak valamennyi szovjet nemzet alapvető társadalmi tulajdonságai, eszméi és céljai.

hangsúlyozta továbbá: - a szovjetunió fennállásának első negyedszázada alatt a kapitalista világ által körülzárva, az imperialista támadás állandó veszélyével farkasszemét nézve, s a békéért lankadatlan küzdelmet folytatva érte el nagy vívmányait. ezt a negyedszázadot a polgárháború évei előzték meg. utolsó harmadában pedig a nagy honvédő háborút vívta meg a szovjet nép. katonai erőt amaximálisan fokozva döntő szerepet töltött a hitlerista „harmadik birodalom”, szétverésében. közismert, hogy 20 millió szovjet ember áldozta életét a világtörténelem legnagyobb háborújában, s a pusztítások, amit a fasiszták az ideiglenesen megszállt területeken végeztek, rendkívül nagy veszteségeket okoztak. a helyreállítás gigászi erőfeszítéseket követelt: a szovjetunió negyedszázados jubileuma idején 1947-ben még ez volt az egyik központi feladata, amelynek megoldásán a szovjet nép a súlyos háborús sebeket gyógyítva munkálkodott. de 1948-ban - a szovjetunió második negyedszázadának első évében - ipari termelési ismét elérte az 1940. évi szintet, s részben korszerűbb termelőberendezésekkel, mint a háború előtti.

/folyt.köv./

elmondotta továbbá : a szovjetunió első és második negyedszázadának fordulópontja egybeesett a szocializmus világsziszteré válásával. széthullott a kapitalista államok gyűrűje, amely a szovjet hatalom országait három évtizedig körül fogta. így ért véget az imperialista hatalmaknak az a lehetetlen kísérlete, hogy a szovjet államot, ha már elpusztítani nem tudták, akkor legalább holmi karantén kordonnal zárják el a világ többi népétől. a második világháborút követő küzdelmei során a népi demokratikus országok kiszabadultak az imperializmus hatalmi köréből felszámolták a kapitalista rendszert és a szocializmus útjára léptek. s a szovjetunió, melynek felszabadító hadserege kitűzte a győzelem vörös lobogóját berlinben és port arturban, szófiában és phenjanban, s elhozta a szabadságot a mi országunk, a mi népünk számára is, döntő segítséget nyújtott a szocializmus világsziszteré válásához. a szovjetunió második negyedszázada tehát egyben a szocialista világsziszteré fejlődésének első negyedszázada. hozzátehetjük, hogy ez a régi imperialista gyarmatrendszer csaknem teljes széthullásának negyedszázada is. nem szükséges külön fejtegetni azt a kimagasló szerepet, amelyet a szovjetunió a függetlenségük kivívásáért és védelméért küzdő népek támogatásában betöltött és betölt - hangoztattam - a szovjetunió segítette a népi demokratikus országokat, hogy elhárítsk az imperialisták beavatkozási kísérleteit, elinduljanak és előre haladjanak a szocialista fejlődés útján. segítette a forradalmi kubát, hogy elhárítsa az usa invázió fenyegető veszélyét, megbirkózzék a gazdasági blokáddal és segíti társadalomépítő munkáját. a szovjetunió nyújtotta és nyújtja a legnagyobb és nélkülözhetetlen támogatást vietnam és kuba népének, hogy kiűzze földjéről az agresszorokat. segíti az arab népeket az amerikai imperializmus által támogatott izraeli agresszió ellen. gyorsan segítségére sietett a súlyos csapásokat elszenvedett kelet-bengál nép ujonnan megszületett államának a bangla desh-nek, s éppen a napokban jött a híre annak a támogatásnak, amit a társadalmi haladás útjára lépett chilének nyújt függetlensége védelméhez. ezek a ma legismertebb példái a sokirányú segítségnek, amit a szovjetunió más népeknek nyújtott és nyújt az imperialisták elleni küzdelmükben és országaik építésében. tudjuk, hogy még sok ilyent sorolhatnánk.

-Nincsen nép, amely korunkban többet tett volna az egész emberiségért, mint a szovjetunió népe - hangoztatta. -

/folyt.köv./

NA

a szovjetunió által nyújtott támogatás közvetlen segítség az egyes országoknak, de hatása ennél szélesebbkörű. jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy a nemzetközi életben a társadalmi haladás és a béke erői egyre újabb tért nyerjenek, s az erőviszonyok mindjobban a szocializmus és a béke erői javára változzanak meg. ez segítette elő, hogy az amerikai agresszorok végül is kénytelenek voltak tárgyalni a vietnami nép igazi képviselőivel. s minthogy ismeretes, ennek során elkészítették az előzetes megállapodást is a fegyvernyugvásról és a politikai rendezésről, az amerikai csapatok teljes kivonásáról és az amerikai beavatkozás megszüntetéséről. tudjuk persze azt is, hogy hátra van még a megállapodás aláírása s a további küzdelem annak tényleges érvényesítéséért.

- a nemzetközi erőviszonyok pozitív változásaiban azonban a legfőbb tényező a szovjetunió ereje és fejlődése, s az a következetes harc, amelyet szövetségeseivel együtt a nemzetközi béke megszilárdításáért folytat. utalok itt arra a változásra is, amely a német demokratikus köztársaság nemzetközi helyzetében bekövetkezett. az ndk fejlődésével együtt ez a megnövekedett erő és ez a leninibékepolitika játszott döntő szerepet abban, hogy áttértéklésre kényszerült a nato-politika, amely az első német munkádállam létét több mint két évtizedig tagadni próbálta és elismerését elutasította: bekövetkezett az, hogy az ndk-t, mint a szocialista közösség szuverán államát ha fogcsikorgatva is, de elismerik. utalok egyben arra is, hogy ez a lenini békepolitika vitte előbbre az európai biztonsági értekezlet összehívásáért indított akciókat. ennek során immár jelentős akadályokat sikerült elhárítani, s a további küzdelem kiszélesedett fronton folytatódhat hogy még nagyon is hatékony szembenálló erők szabotálása véglegesen meghiúsuljon, az európai népek békéjét megnyugtatóan szavatoló biztonsági rendszer létrejöhön.

az imperialista hatalmak sok mindent megpróbáltak, hogy utját állják ennek a fejlődési folyamatnak. jobb hiányában nagy reményeket fűztek ahhoz, a szakadár tevékenységhez is, amelydet a mao-féle kínai vezetés már évek óta folytat és még mindig nem adott fel. ismeretes, hogy a kínai vezetők e tevékenysége milyen károkat okozott elsősorban éppen kina fejlődésében és sok nehézséget támasztott a szocialista országoknak, a nemzetközi kommunista mozgalomnak, ugyszintén az egész antiimperialista tábornak.

/folyt.köv./

NA

bb.9./ nemes ...5 folyt./ 11

az imperialisták ehhez fűzött reményei nem váltak be és nem fog-
nak beválni a jövőben sem. mint ahogy az imperialisták immár
több mint félévszázados szovjetellenes propagandája sem tudta
utját állni a szovjetunió gyors fejlődésének a mao-féle propa-
ganda sem képes a reális tényeken és folyamatokon változtatni.

- bonyolult helyzetben, sok áldozattal és erőfeszítéssel érte el
a szovjetunió, fennállásának első két negyedszázadában hatalmas
sikereit és ma gyors léptekkel halad a kommunizmus felépítésé-
nek útján. a mi pártunk, a mi népünk, a szocializmus felépítésén
munkálkodva ugyanezt az utat követi. ezért is áll hozzánk oly
közel a szovjet nép munkája, annak sokirányú tapasztalata, amely-
ből már eddig is sok felbecsülhetetlen értékes tanulságot tudtunk
levonni saját munkánk számára .

- a szovjetunió fennállásának harmadik negyedszázada kezdő-
dik. mit hoz a következő negyedszázad? - kérdezhetjük. bizonyos,
hogy a két világrendszer közötti verseny további kibontakozását,
s a kommunizmus új nagy győzelmeit - fejezte be beszédét
nemes dezső./mti/

- 16 -

bb 10. erdey-gruz tabor beszéde

ms/tné szb h1 -cz

1972. december 15.

az alábbiakban rendelkezésre bocsátjuk erdey-gruz tabor-
nak, a magyar tudományos akadémián elmondandó beszédét. keretét
később adunk. a szöveg feloldásig embargós!

x x x

a szovjetunió megalakulásakor az ott élő népek és nemzeti-
ségek a fejlődés nagyon különböző fokán állottak. elég arra utal-
ni, hogy oroszország északi fővárosában, leningrádban akkor már
két évszázada működött nagytekintélyű tudományos akadémia, voltak
viszont népek, amelyeknél az írástudatlanok aránya meghaladta a 90
százalékot.

a nagy októberi szocialista forradalom után már az első évek-
ben megindult a tudomány állami szervezése, a kutatások fő vonalai-
nak a tervezése. következésképpen nemcsak a tudomány számára ala-
kult ki kedvező helyzet, hanem a kutatási eredmények gyakorlati fel-
használásának meggyorsulásával a műszaki és a gazdasági fejlődés
számára is. az azóta is töretlen fejlődés eredményeképpen jelenleg
mintegy ötezer tudományos és felsőoktatási intézmény van a szovjet-
unióban és bennük több mint egymillió tudományos dolgozó működik.

a tudomány szovjetunióbeli szerepének rohamos növekedése foly-
tán a tudományos akadémia tevékenysége csakhamar túlterjedt az orosz
köztársaság határain. ez indokolta azt a határozatot, amely 1925-ben
a 200 éves orosz tudományos akadémiát összszövetségi akadémiává szer-
vezte át. ettől kezdve ráhárult a felelősség a soknemzetiségű szov-
jet állam egész területén a tudományos kutatóhelyek hálózatáért és
annak fejlesztéséért. az akadémia kötelezettségeinek és szerepének
rohamos növekedése szükségessé tette, hogy székhelyét 1934-ben le-
ningrádból moszkvába tegye át.

a nagyarányú iparosítás megindultával a szovjetunióknak már
megalakulásától kezdve mind több nyersanyagra volt szüksége. ezért
az akadémia egyik legsürgősebb feladatának tekintette, hogy expé-
diciókat szervez en az ismeretlen területek tudományos feltárá-
sára. 1928-ig 371 tudományos expedíciót küldött ki az akadémia a
szovjet köztársaságokba és az autonóm területekre, nagyrészt a ter-
melőerők fejlesztési lehetőségeinek felkutatására.

/folyt.köv./

8.00/szb

-17-

bb 10. /erdey-gruz.... 3. folyt./-szb

a szovjet állam és nép politikai, gazdasági, valamint kulturális fejlődéséhez jelentősen járultak hozzá a társadalomtudományok. Lehetetlen meg nem említeni a gazdaságtudományi kutatások szerepét a népgazdasági tervezés módszereinek kialakításában, a gazdaságirányítás továbbfejlesztésében, a termelőerők hatékonyságának növelésében.

előadása befejező részében erdey-gruz tiber megállapította: a tudományos kutatásnak a szovjetunióban érvényesülő szemlélete, az ott kidolgozott módszerek és elért vívmányok nagy hatással voltak a magyar tudományos életre. a felszabadulás óta eltelt több mint negyedik évszázad alatt tudományos kapcsolataink mind szorosabbá váltak. nagy szerepe van ebben azoknak az egyezményeknek, amelyeket a magyar tudományos akadémia között a szovjet tudományos akadémiaival és más szovjet akadémiaikkal. egyezményeinkben mindinkább arra törekedtünk, hogy szervezeten is elősegítsük a kutatóintézetek és a tudósok közvetlen kapcsolatait, szorosabbá tegyük konkrét együttműködésüket közös témákban. mindez arra irányul, hogy abból a hatalmas hatásból, amelyet a tudományok szovjetunióbeli művelése az egész világra kifejtett, minél többet értékesíthessünk hazánk fejlődése, népünk jóléte érdekében. /mti/

bb 13. több mint harminc millió forintos rekonstrukció a miskolci pamutfonóban

vid-ká szb -cz

1972. december 15.

a pamutfonóipari vállalat miskolci gyárának fejlesztésére a negyedik öt éves terv időszakban a textilipari rekonstrukció keretében, 32 millió forintot fordítanak.

a korszerűsítés során kicserélik a kártoló gépparkot. a régi, elavult típusok helyett huszonegy lengyel gyártmányu, nagy teljesítményű kártológépet szerelnek fel. az új gépek munkábaállítását megkezdték, s azt a jövő év első negyedében befejezik. a cserével a kártolórészleg termelését, azonos létszám mellett, négyeszeresére növelik, emellett javítják a minőséget.

a rekonstrukció során sor kerül a nyújtógépek cseréjére is. ndk gyártmányu, nagysebességű, úgynevezett textima gépeket állítanak üzembe, számszerint huszonnégyet.

/mti/ a rekonstrukciót a tervek szerint 1974-ben fejezik be.

8.20/szb

Tókolár

--

-20-

b11. szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk berecz jános kandidátusnak, az mszmp kb külügyi osztálya helyettes vezetőjének az akadémia pénteki ünnepi ülésén „ a magyar és a szovjet nép baráti kapcsolatainak fejlődése,„ címmel elhangzó beszédét. keretet később adunk. az anyag feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

berecz-beszéd

hi gg bh la

1972. december 15.

bevezetőben rámutatott arra, hogy a magyar nép és a szovjet-unió népeinek barátsága történelmet formáló napok eseményeiben, közös forradalmi csaták tüzeiben született. több mint fél évszázad közös társadalmi-politikai küzdelmeinek eredményei alapozták, ellen-ségeink kegyetlen háborui és megtorló akciói edzették a két nép baráti kapcsolatait, - mondotta, majd visszapillantott a magyar és a szovjet nép közötti testvéri együttműködés fejlődésének kiemelkedő állomásaira. a történelmi események sorában hangsúlyozottan szólt a nagy októberi szocialista forradalom győzelméről, amely megnyitotta az új időszakot - a szocialista forradalmak, az osztály-nélküli társadalom megteremtésének korszakát.

- az októberi forradalom eszméje hazánkban is a dolgozók tömegeit ragadta meg és vonzotta magához - mondotta ezután. a háboruba kergetett magyar munkások és nincstelen parasztok közül sokan felismerték, hogy ez a forradalom nemzetközi jelentőségű s a nép igazi érdekelt valósítja meg. a magyar hadifoglyok tömegesen csatlakoztak a forradalom ügyéhez. mintegy százezer magyar internacionalista ragadott fegyvert a szovjet hatalom védelmében a fehérekkel, az ellenforradalmárokkal, az intervencióssokkal vívott küzdelemben. hullatták véréket oroszország déli vidékein, az ukrán földeken, szibéria végtelen hómezőin. hősiességük és barátságuk emlékei ma is fellelhetők a szovjetunió számos vidékén, és a forradalom szülte hatalom gyermekei a szovjet-magyar barátság megalapozói iránti tisztelettel ápolják ezeket az emlékeket.

a magyar tanácsköztársaság dicsőséges eseményeiről szólva az előadó rámutatott arra, hogy tanács-magyarország kormányzótanácsa első megnyilatkozásában „ kijelentette teljes eszmei és lelki közösségét az orosz-szovjet kormányval és fegyveres szövetséget ajánlott oroszország proletárjainak,„ az oroszországi kommunista /bolsevik/ párt viii. kongresszusa azonnal válaszolt: „ oroszország munkásosztálya minden erejével segítségükre siet,„

/folyt. köv./

- 21 -

Tókolár

- így született a magyar és a szovjet nép barátsága: nem véletlenül, hanem megalapozottan, tudatosan, - hangsúlyozta az előadó. úgy született, ahogy a történelmi fejlődés objektív törvényeinek érvényesülését a forradalmak tudatos cselekedetei irányították, ahogy a leninisták győzelmre vezették a szovjet forradalmat, ahogy több százezer magyar munkás és paraszt mély-séges felismeréssel csatlakozott ahhoz és a cselekvés útjára lépett. a két nép új, baráti kapcsolatainak lenin tanítása volt az ihletője. a leninizmus adta eszmei alap tette eltipphetetlenné a két nép barátságát és ezért élt az túl minden megpróbáltatást.

- a magyar tanácsköztársaságot megdöntő horthysta fasiszta rendszer rettegett a forradalomtól, ezért velejéig népellenes volt, s minden tettét a dühödt szovjetellenesség jellemezte. a fasiszta kormányzat terrorral, régalmozó propagandával, sovinszta lélek-mérgezéssel igyekezett kiirtani a magyar népből a szovjet forradalom, a szocializmus iránti érzelmeket, és külpolitikájának középpontjába a szomszéd népek elleni nacionalista uszítást, a szovjetunióval való szembenállást helyezte. a nacionalista, szovjetellenes politika a náci németország oldalán a szovjetunió elleni háborúhoz vezetett. népünk legjobbjai azonban a sötétség negyedszázada alatt is a szovjetunióba vetették reménységüket. a magyar kommunisták a szovjet néppel együtt küzdöttek, és a kommunista párt mártírjai a független magyarország mellett a szovjetuniót éltetve áldozták életüket népünk szabadságáért. ezt a szabadságot a szovjetunió fiai hozták el nekünk, felszabadítva hazánkat a német és a magyar fasiszták terroruralma alól.

a szónok ezután részletesen ismertette hazánk történelmének felszabadulás utáni éveit, a magyar haladás erőinek harcát a reakció, az elnyomók, a kizsákmányolók ellen. hozzáfűzte, a nemzetközi imperializmus minden lehetőséget kihasználta magyar politikai szövetségeseinek támogatására. ilyen körülmények között rendkívüli fontosságú volt a magyar haladó erők számára, hogy maguk mellett tudták a szovjetuniót, és erőteljes támogatást kaptak tőle az imperialista beavatkozás elhárításához. a szovjetunió jelentős mértékben hozzájárult a magyar népi demokrácia győzelméhez és meg-erősödéséhez - mondotta, majd arról beszélt, hogy a szovjetunió népeitől kapott folyamatos gazdasági és politikai támogatás, ügyünk melletti kiállásuk hathatósan segítette a magyar demokratikus erőket, növelte a kommunisták hitelét és befolyását az ország lakos-sága körében. a széles rétegek a szovjetunió magatartásában igazolva látták azt, hogy a kommunisták, a munkásosztály céljai és törekvései olyan nemzeti programot alkotnak, amelyet a haladó nemzetközi erők is támogatnak.

/folyt. köv./

Tólov

- a magyar népi demokrácia fejlődésével együtt nőtt, erősödött Magyarország és a szovjetunió együttműködése, formálódott a két nép barátsága. szemléltetve bizonyítja ezt számos tény. a magyar szellemi élet kiválóságai például 1945 június 9-én megalakították a magyar-szovjet művelődési társaságot azzal a céllal, hogy ápolja a két nép közeli kapcsolatát, barátságát. 1948 február 18-án pedig Moszkvában aláírták a két kormány képviselői a hazánk és a szovjetunió közötti barátsági, együttműködési és kölcsönös segítség-nyújtási szerződést. ez a megállapodás elismerte a magyar demokrácia fejlődésének történelmi jelentőségét, és ünnepélyesen meg-pecsételte a két ország, a két nép barátságát, szövetségét. a szer-ződés megnövelte Magyarország tekintélyét; hazánkat az egyenjogu, szuverén nemzetek sorába emelte.

- a szocialista forradalom győzelme, a munkáshatalom meg-teremtése Magyarországon, valamint a barátsági szerződés szövet-ségi rendszerbe foglalta a magyar népköztársaság és a szovjetunió közötti kapcsolatokat, együttműködést. a szocializmus építésének megkezdésekor a magyar kommunisták példának tekintették a szov-jetunió eredményeit, figyelembe vették a szovjet emberek új társadalom építésében és a haza védelmében, az imperialista agresz-sziós kísérletek visszaverésében szerzett tapasztalatait. a szov-jetunió figyelmes és segítőkész barátnak bizonyult a szocialista Magyarország építésében. tapasztalatai mellett műszaki eredményei, gépei, a szükséges nyersanyagok, szellemi, kulturális értékei mind-mind magyar közkinccsé is váltak. a szocializmus építésének közös ügye eszmeileg, szellemileg közelítette egymáshoz a két népet, s a baráti kapcsolatok erősödtek a tömegszervezetek együttműködésé-vel is.

a szónok ezután arról beszélt, hogy a szocializmus híveinek ellentámadása nem egyszer állított súlyos akadályokat a népünk jobb jövőjébe vezető úton. barátságunk ekkor is kiállta a próbát, a szovjet nép mindig erőteljes támogatást nyújtott a magyar népi ha-talom megvédéséhez, segített megvédeni az új rendet, a szocialista Magyarországot.

- a magyar - szovjet kapcsolatoknak, a két nép igaz barát-ságának nemzetközi jelentőségéről beszélt ezután a szónok. hangoz-tatta: a szovjetunió a haladó erők előtt mindenkor példája volt az azonos célokért küzdő kis és nagy országok testvéri összefogásá-nak, egyenjogu együttműködésének. ez az összefogás hozzájárul a mi nemzetközi szerepünk és jelentőségünk növeléséhez. a nemzetkö-zsi fórumokon tett kezdeményezéseink mögött nemcsak a magyar nép mun-káját és békére irányuló törekvéseit tudják barátaink, vitapartnere-ink és ellenfeleink, hanem a szövetségi rendszerünk és baráti kapcsolataink iránti hűségünket is. ez az állhatatosság növeli meg-nyilatkozásaink hitelét, szavaink súlyát és gyakorlati lépéseink hatékonyságát - mondotta.

/folyt. köv./

Tólov

- a dolgozó tömegek kapcsolatainak fejlesztésében és ápolásában fontos szerepet töltenek be a baráti társaságok - folytatta. az mszbt büszkén tekinthet vissza a több mint negyedszázados utra: a társaság erős politikai mozgalommá fejlődött és ma már csaknem ezer üzemi, hivatali kollektívát fog át tevékenysége. testvér-szervezete: a szovjet-magyar baráti társaság munkája nyomán ugyan-csak ezrek és ezrek ismerik meg a két baráti nép életét; üzemek, tanintézetek, társadalmi szervek csoportjainak száza kerültek egymással kapcsolatba, folytatnak tapasztalatcseréket, sajátítják el egymás nyelvét. a magyar és a szovjet nép barátságának virágzó hajtása a „testvér-megye”, valamint a „testvér-intézmény”, mozgalom, amelynek eredményeként ma már minden magyar megyének van szovjet partnere.

végezetül hivatkozott a szónok a Leonid brezsnyev vezette szovjet párt- és kormányküldöttség legutóbbi magyarországi látogatására, amely - mint mondotta - szintén meggyőző erővel igazolta a magyar-szovjet barátság megbízhatóságát. megmutatta ez a látogatás, hogy az mszmp és az szkp viszonya őszinte együttműködés, s mindkét párt szilárdan a marxizmus-leninizmus alapján áll. a magyar-szovjet barátság nálunk nemcsak a kommunisták ügye, hanem egész népünk, a szocialista Magyarország nemzeti érdeke is. nemzeti és nemzetközi érdekeinket követve a jövőben is állhatatosan törekszünk a magyar-szovjet barátság erősítésére, fejlesztésére - mondotta befejezésül. /mtl/

--

a szerkesztőségek rendelkezésére bocsátjuk j.v. bromlejnek a hazánkban tartózkodó szmbt delegáció vezetőjének előadását, amely pénteken az akadémián tartandó ünnepségen hangzik el „jelenkori nemzeti folyamatok a szovjetunióban”, címmel. keretet később adunk. a beszéd feloldásig e m b a r g ó s !

x x x

1972. december 15.

az előadó bevezetőben elmondotta, hogy a szovjetunió a világ egyik legtarkább nemzetiségi összetételű országa: száznál több nemzet és nemzetiség lakja. némelyikük sokévszázados történelemre tekinthet vissza, némelyikük pedig tulajdonképpen a szovjet hatalom idején alakult ki. a nemzetiség szerinti összetétel sokrétűsége különös jelentőséget adott a nemzetiségi kérdésnek a cári oroszországban. ezért nem véletlen, hogy Lenin sokoldalú tevékenységében oly kimagasló helyet foglalt el ez a kérdés. Lenin nagy történelmi érdeme abban állott, hogy az új történelmi feltételeknek, az imperializmus és a proletárforradalmak korszakának megfelelően - alkotó módon továbbfejlesztve a marxizmust - logikus egészszé építette ki a nemzeti kérdéstről és a nemzeti felszabadulásról szóló tant, és kidolgozta pártunk programtételait a nemzetiségi politikával kapcsolatban - hangsúlyozta j.v. bromlej.

a továbbiakban rámutatott: a sok nemzetiségű szocialista állam létrejötte, - amint az szkp központi bizottságának a szovjetunió megalakulása 50. évfordulójáról szóló határozata megállapítja - „valamennyi szovjet nép forradalmi alkotó tevékenységének kimagasló eredménye volt, amelyet a népek a munkásosztályal az élükön, a kommunista párt vezetésével értek el... a mindennapok sokesztendő tapasztalatai az ország minden népének megmutatták, milyen gazdagon gyümölcsozik az, hogy a szovjet szocialista köztársaság szövetségébe tömörültek. az ország valamennyi erőforrásának egyesítése tette lehetővé a szovjet emberek számára, hogy történelmileg igen rövid idő alatt felszámolják a cárizmustól és a kapitalizmustól örökségbe kapott gazdasági és kulturális elmaradottságot, megvalósítsák az ország iparosítását és a mezőgazdaság szocialista átalakítását, valódi kulturális forradalmat vigyenek végbe, felépítsék a szocializmust és a szovjetuniót hatalmas, magas fejlettségű orszaggá változtassák. a emberiség legveszedelmesebb ellenségével, a hitleri fasizmussal vívott küzdelem szemléltetően mutatta meg, hogy a szovjet népek csak szövetségben, csak közös erővel védhetik meg szabadságukat, szocialista vívmányaikat.

- a szovjetunió fennállásának 50 éve folyamán a hozzátartozó nemzetek és nemzetiségek életében gyökeres változások történtek. ezekben a változásokban vagy nemzeti folyamatokban világosan nyomon követhető két, egymással dialektikus összefüggésben álló tendencia: a nemzetek további fejlődése és mind nagyobb mértékű közeledésük egymáshoz.

- az elemzés megkönnyítésére a nemzeti folyamatokon belül elkülöníthető két vonatkozás: a folyamatok szociális-gazdasági és etnikai oldala. ami az előbbit illeti, elsősorban a nemzetek és a nemzetiségek gazdasági, szociális és kulturális fejlődésének mutatóit vesszük figyelembe, a másik vonatkozásban pedig a nyelv, a szokások, az életmód megkülönböztető sajátosságainak szférájában, valamint az etnikai öntudatban beállott változásokat.

- a Lenini nemzetiségi politika a szovjet hatalom éveit alatt biztosította országunkban a szocialista nemzetek általános gazdasági felemelkedését. a szovjetunió megalakítása után azonnal megindult a harc a cári oroszország olyan súlyos örökségének felszámolásáért, mint a népek gazdasági fejlettségében mutatkozó óriási egyenlőtlenség. az iparosítás és a kollektivizálás, valamint ama segítség eredményeként, amelyet a fejlettebb népek a fejlődésben elmaradott népeknek nyújtottak, ezt az egyenlőtlenséget ténylegesen már a háború végére megszüntették.

- Lényeges változások mentek végbe a szovjet hatalom évei folyamán a nemzetek és nemzetiségek szociális összetételében. Kezdetben ezek a változások főképpen a kizsákmányoló osztályok felszámolásában jutottak kifejezésre. a népek szociális összetételének egymáshoz való közelkerülése szempontjából óriási jelentőségű volt, hogy mindegyik köztársaságban kialakult a nemzeti munkásosztály. így például tatárföldön a munkások száma csupán az első öt éves terv idején /1928-1932/ ötszörösére nőtt. jelenleg minden köztársaságban az őslakos nemzetiség alkotja a munkásosztály többségét. a szovjet hatalom idején minden köztársaságnak saját nemzeti értelmisége alakult ki. kezdetben ezek túlnyomóan a társadalom életének olyan területein tevékenykedő szakemberek voltak, amely területekre különösen jellemzőek a nemzeti sajátosságok, a nemzeti nyelv használata /tanítók, művészek, írók, stb./ és ez teljesen érthető. hiszen a népek kulturális színvonalát csak a nemzeti nyelvek használata révén lehetett felelmeini.

- a kultúra terén lényegében már a szocializmus építésének első éveiben felszámoltuk a népek tényleges egyenlőtlenségét. amíg 1926-ban a közép-ázsiai köztársaságokban az írni-olvasni tudók aránya nem halotta meg a 15 százalékot, 1939-ben már országosan 37 százalékos volt az írni-olvasni tudás és az egyes köztársaságok csak jelentéktelen mértékben tértek el ettől az aránytól. a jelenlegi szövetséges köztársaságok közül tizben nem létezett felsőoktatás a forradalom előtt, és középfokú szakiskolák is csak néhányban voltak. ma minden szövetséges köztársaságnak saját tudományos akadémiája is van, nemcsak felsőoktatása. mindegyiknek kialakult a saját műszaki és tudományos értelmisége.

a továbbiakban az előadó rámutatott: a szovjet nép kultúrája internacionalista kultúra, ezért vannak bizonyos jellemvonásai, amelyek merőben megkülönböztetik más országok kultúrájától. ez a kultúra - mondotta - országunk összes népei kultúrájának kölcsönhatásából keletkezett, ötvözete mindannak a legjobbnak, amit a közös erőfeszítés létrehozott. gazdagabb és sokoldalubb akármelyik egy-nemzetiségű kultúránál. megtermékenyíti és gazdagítja a nemzeti kultúrákat, közben maga is gazdagodik a nemzeti kultúrák leghaladóbb elemeinek átvételével. a szellemi kultúra területén a nemzetek közötti integráció folyamata elsősorban abban jut kifejezésre, hogy a szovjet emberek szellemi kultúrája egységes szocialista tartalommal telítődik. e folyamat igen fontos tényezője az internacionalista ideológia.

/folyt. köv./

9.00 bh

- 26 -

- a szellemi kultúra szférájában a jelenkori nemzeti folyamatok szempontjából különös jelentőségű a szovjetunió népei kultúrájának kölcsönös egymásra hatása, egymás kölcsönös gazdagítása, az ország különböző népei közötti sajátos kulturális értékcseré.

- a szovjet szocialista nemzetek fejlődésének és közeledésének kettős folyamata a társadalomlélektan, a társadalmi tudat területén is megmutatkozik. egyidejűleg erősödik a nemzeti öntudat és a szovjet néphez tartozás tudata, a nemzeti büszkeség és az általános szovjet hazafiaság érzése. a nemzetek közötti együttműködés gyakorlata, a káderek kölcsönös cseréje olyan társadalmi-erkölcsi légkört alakít ki, amely az internacionalizmus eszméinek gyors és mély elsajátítását teszi lehetővé. országunk polgárai büszkén vallják magukat elsősorban szovjet embernek, bármilyen nemzetiségűek is.

- sok nemzetiségű államunk tapasztalatai egészében véve szemléltetően tanuskodnak arról - amint az egész szocialista közösség tapasztalatai is, - hogy a szocializmus minden szükséges feltételt biztosít a nemzeti kérdésben megnyilvánuló két tendencia harmonikus fejlődéséhez. e tendenciák megjelenése a kapitalista világban elkerülhetetlenül antagonisztikus jellegű. ugyanezek a tapasztalatok azonban azt is mutatják, hogy a nemzetközi és a nemzeti egység a szocializmusban sem jön létre önmagától, hogy ennek érdekében a kommunista és munkáspártok következetes marxista-leninista irányvonalára van szükség. az szkp ezért fordít olyan nagy figyelmet a nemzetek fejlődésének s egymáshoz való közeledésének folyamataira, amelyek tervszerű irányításával kedvező feltételeket teremt valamennyi nemzet számára az internacionalizmus elmélyítéséhez. a nemzeti folyamatok mindennapos pártirányítása a szovjetunió nagyszámú népeinek eddig nem ismert egységére és szilárd barátságára vezetett. a 240 milliós szovjet nép összeforrva, bizalommal és céltudatosan halad az szkp vezetésével a párt xxiv. kongresszusán kijelölt uton, így készül a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulójára - fejezte be előadását j.v.bromlej./mt/

- 27 -

bb 14. szentgotthárdi kasza, kapa a világ minden táján

vid ká bh -cz

1972. december 15.

belföldön és külföldön egyaránt keresett áru a mosonmagyaróvári mezőgazdasági gépgyár szentgotthárdi gyárának régi hagyományos terméke a kasza, a kapa, az ásó, a lapát, a sarló, a kézi- és gépi fűrész, a patkósarok, valamint a világhírű vivópenge. a hagyományos termékekből a jelenleg gyártott mennyiség három-négyszeresét is el tudnák helyezni, de az üzem szakemberhiányra küzd. sarlókovácsa például mindössze egy van az üzemnek.

a gyárból ebben az évben 740 tonna kaptát és 60 tonna kasztát exportáltak, a világ minden részébe. a szentgotthárdi kapa eljutott többek között marokkóba, tuniszba, algirba és dél-amerikába. különösen kelendő a vivópenge, - amiből ötven ezer darab készült ebben az évben, s ebből 42 ezret szállítottak külföldre, zömmel franciaországba, az ndk-ba és kubába.
/mti/

..-

bb 15. 1972 zala megyében: 650,000.000 forint ipari beruházás, új és korszerűsített gyárak

vid ká bh -cz

1972. december 15.

zala megyében 1972-ben folytatódott az iparosítási program végrehajtása az év folyamán 3 új gyár készült el, befejeződött három nagy helyi ipari üzem rekonstrukciója és végleges helyet kapott a kőbányai textilművek zalaegerszegi gyáregysége. az említett üzemekben megkezdődött a termelés. a zalaegerszegi textil üzemben több mint 300 automata szövőgépen dolgoznak. megkezdődött a termelés a kozmetikai és háztartásvegyipari vállalat új zalaegerszegi gyáregységében, s termel a lenti új fafeldolgozó gyár. befejeződött a zalaegerszegi és a nagykanizsai bútorgyári rekonstrukció. a 2 gyár korszerűsítésére több mint 200,000.000 forintot fordítottak, s együttesen mintegy 40 000 lakószoba berendezést állítanak elő évenként. a nagyarányú fejlesztésre és korszerűsítésre került sor a zalaegerszegi húszüzemben is. ennek nyomán sertésből például a korábbi évi 70 000 helyett 400 000-et tudnak feldolgozni nagykanizsán új kenyérgyár kezdte meg a termelést. a kommunális beruházások közül kiemelkedik a nagykanizsai vízellátását biztosító murai vízmű és a zalakarosi termálfürdő területén felépített új szálloda.

/folyt. köv./

9.10 bh

10 MAR

- 28 -

bb 15. 1972 zala megyében: .... folyt./ bh

az új zalai gyárak építésére, korszerűsítésére, valamint a kommunális beruházásokra fordított összeg elérte a 650,000.000 forintot. a kibővített és új ipari létesítmények termelésbe állításával kedvezően alakult a megyében a foglalkoztatottság; mintegy 1 300-al növekedett a megye ipari munkáslétszáma.

az ipari és kommunális létesítményeken kívül zalaegerszegen újabb általános iskola, egy középiskolai kollégium, lentiben ugyancsak általános iskola nyitotta meg kapuit. végleges helyére került zalaegerszegen a pénzügyi és számviteli főiskola és 1972. őszén megkezdte működését nagykanizsán a keszthelyi agrártudományi egyetem agronómiai főiskolai kara./mti/

..-

bb 16. focs jend, a minisztertanács elnöke

gk bh -c

1972. december 15.

táviratban üdvözölte willy brandtot, a német szövetségi köztársaság kancellárjává történt újraválasztása alkalmából./mti/

..-

bb 17. budapesten járt

1 tf mm bh -cz

1972. december 15.

a hazafias népfront vendégeként rudolf duolety, a csehszlovák nemzeti front külügyi osztályának vezetője: megbeszéléseket folytatott népfrontmozgalmunk képviselőivel a két testvérmozgalom nemzetközi kapcsolatairól./mti/

..-

bb 18. a szakszervezetek országos tanácsának ülése

t sb gk bh -cz

1972. december 15.

a szakszervezetek országos tanácsa pénteken a szot székházában megtartott ülésén a népgazdaság ez évi helyzetéről, a jövő évi népgazdasági terv irányelveiről és a szakszervezeti tennivalókról, feladatokról tárgyalt. a tanácsülésen megjelent focs jend, az mszp politikai bizottságának tagja, a minisztertanács elnöke. részt vettek a tanácskozáson a szot-intézmények vezetői és a szakszervezetek megyei tanácsának képviselői is.

/folyt. köv./

9.55 bh

10 MAR

- 29 -

földvári aladár, a szot elnöke köszöntötte az ülés résztvevőit. javaslatára a tanácsülés elfogadta azt az üdvözlőt, amelyet a szovjet szocialista köztársaságok szövetsége megalakulásának 50. évfordulója alkalmából ad át a szovjet szakszervezetek központi tanácsának a moszkvai ünnepségre utazó szot-küldöttség.

a tanácsülés első napirendi pontjaként nemeslaki tivadar, a szot titkára tartott referátumot azokról a tennivalókról, amelyek az mszmp központi bizottságának novemberi határozata alapján, s ezen belül is elsősorban az 1973. évi terv megvalósításából a szakszervezeti mozgalomra hárulnak. elmondotta, hogy állásfoglalásának kidolgozásához a párt kikérte a szakszervezeti mozgalom véleményét, s a nyilvánosságra került határozatból is megállapítható, hogy lényegében elfogadta a szakszervezetek véleményét, javaslatait. most az a feladat, hogy a szakszervezetek az egyetértésen túlmenően a maguk sajátos eszközeikkel, minden erővel segítsék a párt központi bizottsága határozatainak megvalósítását, a szakszervezetek számára is egyértelmű az a következtetés, hogy a x. pártkongresszus határozatainak végrehajtása folyamatban van. eredményeink jelentősek, népünk életszínvonala is összességében a népgazdaság fejlődésével együtt, a terveknek megfelelően alakul.

az állami iparban és építőiparban dolgozók béremeléséve¹ kapcsolatban hangsúlyozta; ezt a bérfelvezést úgy kell felhasználni, főleg a nagyiparban, hogy minden fizikai dolgozó számára érezhetővé váljék, de ugyanakkor érvényesüljön a munka szerinti differenciálás is. ám utabbi, hogy a terv szerint - 4-5 százalékos béremelésben azoknak a rétegeknek is részesülniük kell, akikre a központi bérfelvezés is vonatkozik, így érhető el, hogy az állami ipar és az állami kivitelező építőipar fizikai dolgozóinak bére összességében átlagosan 8-12 százalékkal emelkedjen.

a különféle központi és vállalati béremelések és a tervezett ár-intézkedések hatása összességében nem befolyásolja az előirányzott életszínvonal-növekedés ütemét. kétségtelen azonban, hogy a különböző fogyasztási struktúra miatt az árak változása nem egyformán hat az egyes rétegek, családok életszínvonalára. a szakszervezetek egyetérttenek azzal, hogy a termelési, felvásárlási és egyéb közgazdasági okok miatt szükséges a tej és tejtermékek, valamint az ismert költségvetési okok miatt a dohány, a cigaretta-féleségek és az égetett szesz árának emelése. egyetértettek azzal is, hogy a kompenzáció a legjobban érintettek számára jó részt biztosítja az áremelés ellenértékét./folyt. köv./

a központi intézkedések kb 1,7 százalékkal növelik az árszínvonalat. következetesen törekedni kell az árstabilitásra és biztosítani, hogy az egyéb ármozgások ne háladják meg az 1, maximálisan a 2 százalékos fogyasztói árszínvonal-emelkedést. e feladat a jövő évre vonatkoztatva annyit jelent, hogy az alapvető fogyasztási cikkek hatóságilag rögzített árai nem változhatnak, ugyanakkor az egyéb szabadáras cikkek árszínvonalát fokozott figyelemmel kell kísérni. ebben nagy feladatok hárulnak a szakszervezetekre: ellenőrizni, jelezni és kifogásolni kell, ha az alapvető fogyasztási cikkek rögzített fogyasztói árán bármely szerv változtatni kíván. figyelemmel kell kísérniük általában is a fogyasztási cikkek árának alakulását, és fel kell lépni minden egyéb, nem indokolt áremelés ellen. külön figyelmet kell fordítani arra, hogy év közben ne határozzanak el olyan termelői ártintézkedéseket, amelyek közvetlenül vagy közvetve a fogyasztói árak emelkedését vonhatják maguk után.

a szakszervezeteknek messzemenően támogatniuk kell az árhatalóságokat és az ár-ellenőrzésre jogosult állami szerveket. ezért sürgős feladat, hogy kialakítsák a vállalati társadalmi ár-ellenőrzésnek a jelenleginél jóval hatékonyabb rendszerét. enélkül - miután az árak alapvetően a termelő vállalatoknál alakulnak ki - nem lehet eléggé hatékony a kereskedelmet, a fogyasztói árakat ellenőrző munka sem. nyilván sok segítséget adnak majd ehhez a munkához a rövidesen megjelenő ár-kalkulációs irányelvek.

a szakszervezetnek sajátos és fontos feladatuk: fejleszteni és erősíteni a kereskedelem társadalmi ellenőrzését. az árak megfigyelésének kiterjesztésével egyidőben fokozott gondot kell fordítani az olcsóbb cikkek mennyiségi és minőségi kínálatának vizsgálatára is. nyilvánvaló ugyanis, hogy ha valaki a keresett olcsó cikk helyett kénytelen ugyanarra a célra drágább árut venni, annak számára a többletkiadás lényegében áremelkedésként jelentkezik.

a szot elnökségének az a véleménye, - mondotta a továbbiakban, - hogy a mechanizmus reformjának megvalósítása érdekében a szakszervezeteknek a jövőben is részt kell venniük az értékarányos árak fokozatos megteremtését célzó munkában. így szükséges, hogy az állami szervek konkrétan kidolgozzák az értékarányos árak bevezetésének módját, ütemét, mégpedig oly módon, hogy egyetlen számottevő réteg életszínvonala se csökkenjen. ugyanakkor ki kell dolgozni azoknak a jóléti, kulturális és oktatási, művelődési és egyéb szolgáltatásoknak a körét, amelyeket társadalompolitikai megfontolásokból továbbra is támogatni kell.

/folyt. köv./

10.20 bh

azután arról szólt, hogy az életszínvonalpolitikai tervek csak akkor valósulhatnak meg, ha gazdasági, termelési előirányzatainkat is valóra váltjuk. a jövő évi feladatok maradéktalan teljesítése nagyon fontos azért is, hogy a gazdasági folyamatokban idén megindult pozitív irányú változások megszilárduljanak. javítsák a népgazdasági egyensúlyt, s a tervvel összhangban számottevően növekedjék a gazdasági munka hatékonysága. nagyon fontos tehát, hogy a vállalati terveket a dolgozók megértsék, és a gazdasági vezetőktől, valamint a szakszervezeti testületektől megkapják mindazt a támogatást, amely munkájuk jó elvégzéséhez, alkotókészségük kibontakoztatásához szükséges. az irányításra hivatott gazdasági és társadalmi vezetőket a szakszervezeti aktivistáknak arra kell ösztönöznünk, hogy a vállalati tervek megvalósítása érdekében olyan munkaverseny-feladatokat határozzanak meg, amelyeket a dolgozók megértenek, összefüggéseiket áttekinthetik és a célok elérését közvetlen munkájukkal is befolyásolni tudják.

a jövő évi szocialista munkaversenyben továbbra is nagyon fontos feladat a gazdálkodás hatékonyságának, a munka termelékenységének növelése, a termelés minőségi mutatóinak javítása, és az, hogy a termelés széles területein csökkenjen az önköltség. azt tanácsoljuk a vállalati gazdasági és társadalmi vezetőknek - mondotta az előadó -, hogy állítsák ismét a munkaverseny előterébe azokat - a korábban már jól bevált - módszereket, amelyek hatásosan alkalmazhatók a termékek gyártási költségeinek csökkentésére, minőségének javítására, az anyag- és energiatakarékos-ságra, a gépek kihasználásának növelésére, a munkaidő jobb kihasználására. e feladatokra kell ösztönözni az anyagi és erkölcsi elismerésnek a korábbinál célszerűbb és hatásosabb módszereivel, formáival is.

a szakszervezetek tapasztalatai igazolják, hogy a lakosság a szervezett dolgozók mind érzékenyebben reagálnak a társadalomban és a gazdálkodásban jelentkező problémákra. a szakszervezetek helyeslik ezt az aktivitást és továbbra is biztatást adnak a véleménynyilvánításra. szükségesnek tartják azonban olyan légkör kialakítását, amelyben a szervezett dolgozók nemcsak észreveszik a problémákat és beszélnek róla, hanem segítik is azok megoldását. a szakszervezeteknek, a tisztségviselőknek is fel kell lépniük a kispolgári életszemlélet, a tisztességtelen uton szerzett jövedelmek ellen. mind szélesebb körben kell kialakítani azt a szilárd meggyőződést, hogy boldogulásunk egyetlen lehetséges feltétele a tisztességes, a becsületos munka és magatartás a munkahelyen és az élet valamennyi területén.

/folyt. köv./

Tó1235

nemeslaki tivadar beszámolója után a szakszervezetek jövő évi kulturális, ideológiai, tömegpolitikai feladatairól, a gazdasági tennivalók szubjektív tényezőiről beszélt korreferátumában virizlay gyula szot titkár. rámutatott, hogy a jövő évben elsősorban a munkahelyeken folytatott tömegpolitikai munkára kell nagyobb figyelmet fordítani. a szocialista életmód és gondolkodásmód nem automatikusan alakul ki, erre rá kell vezetni az embereket. ezért jelentős, hogy az üzemekben, gyárakban mindjobban szélesedő szocialista brigádmozgalomban új értelmet és szerepet kapott az aktivitás, a tudás, a művelődés, a tanulás, a szocialista emberi jellemvonások erősítése. a szakszervezeteknek, az aktivistáknak azonban erőteljesebben kell támogatniuk a mozgalmat, és határozottabban fel kell lépniük a helyenként jelentkező formalizmus ellen is.

a szakszervezeteknek nagyobb figyelmet kell fordítaniuk a munkás-centrumokra: miskolcra, ózdra, tatabányára, pécsre, salgótarjánra, leninvárosra, és más ipari városokra. budapesten kívül ugyanis ezekben tömül a munkások zöme, ezeken a településeken dolgoznak a legnagyobb üzemek. a legtöbb munkásvárosban a taglétszám tekintetében vezető szakszervezetek feladatai koncentráltabbak, mint másutt, s így nagyobb felelősséggel tartoznak a szocialista gondolkodás és aktivitás kialakításáért.

olami: ezután arról szólt, hogy az mszmp központi bizottságának a ~~szakszervezetek~~ fejlesztésére hozott határozata végrehajtásában aktívan részt vesznek a szakszervezetek is. egyelőre még nincsenek kész javaslataik, de jónéhány korábbi elgondolás részletesebb kidolgozására megvalósítására nyílik most több lehetőség. az a cél, hogy a ~~szakszervezetek~~ rendszer egésze szervezetteben és céltudatosabban szolgálja a dolgozók politikai, általános és szakmai műveltségének fejlesztését. a szakszervezetek éveken át bírálták az állami szerveket, mert az általános iskola elvégzésénél a felnőtt dolgozóknak is ugyanolyan tanterveket írtak elő, mint a gyermekeknek. most már megjelent az új rendelet, amely szerint a tantervek, a tananyag és a tanulási idő igazodik a felnőtt emberek korához, érdeklődéséhez, szükségleteihez. így a jövő évben a szakszervezetek még inkább szorgalmazhatják, hogy az általános iskolát el nem végzett dolgozók százazrei közül lehetőleg minél többen pótolják tanulmányaikat. az üzemekben szerveznek tanulócsoportokat, s vegyék figyelembe, hogy az általános iskolát el nem végzett felnőtt dolgozóknak 40 százaléka fiatal ember. fontos olyan ösztönzési rendszer bevezetése is, amely segíti a felnőtt oktatás hatékony kibontakoztatását, a tanuló munkás társadalmi presztizsének megeremtését.

/folyt. köv./

Tó1235

bb 18./ a szakszervezetek ... 5. folyt./ bn

a szakszervezetek az utóbbi években sok segítséget nyújtottak ahhoz, hogy a fizikai dolgozók gyermekei kedvezőbb tanulási feltételek alapján kerüljenek be a középiskolákba és az egyetemekre. sokmillió forintot fordítottak előkészítő tanfolyamokra. a tapasztalatok azonban azt mutatják, hogy nem elegendő csak a felvételek előtti támogatás. a szakszervezeti testületeknek meg kell fontolniuk azt is, miként segíthetnének az üzemi dolgozók gyermekeinek, hogy ne csak felvételt nyerjenek, hanem el is végezhessek ezeket az iskolákat. a szakszervezetek szorgalmazzák a családban kevésbé megvalósítható szociális-pedagógiai tevékenységet is pótló intézményhálózat - kollégiumok, egésznapos iskolák stb - bővítését.

fontos feladatja a szakszervezetek művészeti nevelőmunkájának továbbfejlesztése. segíteniük kell a dolgozókat, hogy jól válasszák ki az élményt adó, értékes könyveket és művészeti alkotásokat, amelyek gazdagabbá, szebbé teszik életüket. támogatni kell szabadidejük kulturált eltöltését, izlésük fejlesztését is. a szakszervezeti alapszervezetek, a területi szervek és a művelődési otthonok gyakrabban kezdeményezzék a munkás-művész kapcsolatok ápolását, fejlesztését. az írók és olvasók, a művészek és a munkások találkozásainál kerülni kell a formalitást, a véleménycserék fórumává kell tenni a találkozókat.

virizlay gyula végezetül hangsúlyozta, hogy a termelési a társadalmi aktivitás, a szocialista közgondolkodás fejlesztésében nem lehet szünetet tartani, s erélyes küzdelmet kell folytatni a munka, a haladás látható és láthatatlan fékezői: a közömbösség és a felelősségtől való huzódzás ellen. a társadalom és az egyes emberek érdekében is harcolni kell, hogy az intézkedések akkor szülessenek meg, amikor azokra szükség van, s hogy a döntések végrehajtása ne huzódjon el.
/folyt. köv./

bb 20. a fővárosi vízművek

bzs -cz

1972. december 15.

értesíti a lakosságot, hogy vízcső összeköttetési munkálatok miatt: a xii. istennegyi ut - városmajor u. - tóth l.u. - petényi u. által határolt területen december 18-án reggel 8 órától 16 óráig a vízszolgáltatást szünetelteti.

ugyancsak vízcső összeköttetési munkálatok miatt, a . kerületi trombitás u. - lórántffy zs.u. - fillér u. - bimbó u. - csalán u. - pasaréti ut által határolt területen december 20-án, szerdán reggel 8 órától előreláthatólag 20 óráig szünetelteti a vízszolgáltatást./mti/

10.50 ?x

- 34 -

bb 19. felhasználható: 17 órától!

kállai gyula látogatása a xx. kerületben

tf/gk bzs -cz

1972. december 15.

kállai gyula, az mszmp politikai bizottságának tagja, a hazafias népfront országos tanácsának elnöke pénteken a xx. kerületbe látogatott. elkísérte látogatására uzsoki istván, a budapesti pártbizottság osztályvezetője. a kerületi pártbizottság épületében a kerület vezetői fogadják. balogh istván, a pártbizottság első titkára tájékoztatást adott a kerület politikai, gazdasági életéről, feladatairól. ezt követően kállai gyula részt vett a hazafias népfront xx. kerületi elnökségének kibővített ülésén, majd megtekintette a kerület városközpontjának megépült részét és a következő ütemben folyó építkezések előkészületeit. délután a hazai fésűsfonó- és szövőgyárba látogatott. a vendégeket sári sándor, a gyár vezérigazgatója és beszteri lajosné, az üzemi pártbizottság titkára fogadta. tájékoztató hangzott el a gyár kollektívájának eredményeiről, gondjairól, további feladatairól, majd üzemi látogatás következett. a látogatás aktivaértekezlettel fejeződött be, amelyen kállai gyula tájékoztatást adott időszerű bel- és külpolitikai kérdésekről. az aktivaértekezleten a kerület párt-, állami, gazdasági és tömegszervezeti vezetői voltak jelen. /mti/

bb 21. belkereskedelmi delegáció utazott bulgáriába

gk bzs -cz

1972. december 15.

péntek reggel borsos lászló miniszterhelyettes vezetésével belkereskedelmi küldöttség utazott szófiába a magyar-bolgár belkereskedelmi munkacsoport 5. ülészakára. a két küldöttség megtárgyalja az 1972. évi belkereskedelmi választékcseré és a műszaki-tudományos együttműködés eredményeit, az 1973. évi választékcserét, s aláírják az erre, valamint a jövő évi tudományos együttműködés megkötésére vonatkozó jegyzőkönyvet. megvitatják a két országra az ulanbatori belkereskedelmi miniszteri-tanácskozás határozatai nyomán háruló feladatok megoldásának módját. a két delegáció a tudományos és műszaki együttműködés terén 1975-ig terjedő hosszú lejáratu megállapodást is köt. /mti/

10.55 ?x

- 35 -

mb 22 . jogásztanácskozás

t tf/gk szb -cz

1972. december 15.

pénteken ülést tartott a magyar jogász szövetség választmánya. napirendi téma volt: a szövetség idei tevékenysége és a jövőbeni feladatok. az ülést dr. antalfy györgy, a magyar jogász szövetség elnöke nyitotta meg, majd dr. prandler árpád főtitkár előterjesztette a szövetség elnökségének beszámolóját. a főtitkár előterjesztésében felhívta a figyelmet az mszmp központi bizottságának novemberi állásfoglalásából következő jogász feladatokra. az ülésen részt vett többek között dr. szénási géza legfőbb ügyész, az mszmp központi bizottságának tagja, dr. szakács ödön, a legfelsőbb bíróság elnöke, dr. markója imre, az igazságügyminiszter első helyettese, dr. varga józsef, a minisztertanács tanácsi hivatalának általános elnökhelyettese, a jogász szövetség elnökségének tagjai. /mti/

--

bb 23. a lottoe heti nyerőszámai

mm szb -cz

1972. december 15.

a sportfogadási és lottó igazgatóság közlése szerint a budai táncklubban megtartott 50. heti lottó sorsoláson a következő számokat húzták ki:

/mti/ 11, 14, 35, 56, 77.

--

bb 24. közlekedési balesetek

tf/mm szb -cz

1972. december 15.

a xi. kerületi bocskai ut 4-6 számú ház előtt varga pál 35 éves szigetszentmiklósi segéd munkás és kopó jános 24 éves budapesti kőműves, féktávolságon belül egy személyautó elé lépett. varga pált halálra gázolta a jármű, kopó jános pedig súlyos, életveszélyes sérülést szenvedett.

/folyt.köv./

11.15/szb

Tóle

-36-

bb 24. /közlekedési... 1. folyt./-szb

a vii. kerületi thökölly ut és nefelejcs utca kereszteződésében szabálytalanul haladt át az uttesten köles józsef 40 éves máv dolgozó, turai lakos és egy 67/a jelzésű villamos halálra gázolta.

„elsőbbségadás kötelező, jelzőtáblával védett útvonalon a xiii. kerületi gyöngyösi ut és solner utca kereszteződésében tóth lászló 36 éves budapesti művezető személygépkocsijával nem adott áthaladási elsőbbséget és egy személygépkocsival összeütközött. a baleset következtében kórhalmi olivérné 37 éves budapesti be-dolgozó súlyos, nem életveszélyes, a személygépkocsi vezetője, tóth lászló pedig könnyű sérülést szenvedett. ugyancsak könnyű sérülést szenvedett a szabályosan közlekedő személygépkocsi utasa, berényi imre 39 éves budapesti csoportvezető. a mentők mindhármukat kórházba szállították. /mti/

--

bb 25. elméleti ülészak szombathelyen a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére.

vid-ká szb -cz

1972. december 15.

az mszmp vas megyei oktatási igazgatósága, a körmendi mezőgazdasági és gépészeti főiskola, valamint a szombathelyi tanítóképző intézet a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója tiszteletére elméleti ülészakot rendezett pénteken szombathelyen, a megyei pártszékház nagytermében.

az ünnepi megemlékezésen rácz jános, a vas megyei pártbizottság titkára mondott megnyitó beszédet, majd előadások hangzóttak el az szkp munkájának főbb elveiről, módszereiről, az októberi forradalomról. a nemzetiségi kérdés megoldásáról, a szovjetunióról, mint a világpolitika hatékony tényezőjéről, valamint a szovjetunió gazdaságáról. /mti/

--

-37-

Tóle

bb 29. kamps margit festőművész tárlata pécsett

vid bh -cz

1972. december 15.

pécsett, a janus pannonius muzeumban, kiállítás nyílt pénteken muzslai kamps margit festőművész képeiből. a ma 74 éves asszony az első világháború idején kezdett festeni, a század közepén azután abbahagyta a munkát. tíz évvel ezelőtt újra kezébe vette az ecsetet és azóta fiatalos kedvvel, erővel alkot. utoljára 1931-ben állított ki a nemzeti szalonban. mostani tárlatán mintegy harminc szép olajfestménye látható az utóbbi évek terméséből./mti/

bb 28. emlékünnepe pécsett az eszperantó megalkotójának tiszteletére

vid bh -cz

1972. december 15.

pécsett pénteken emlékünnepe tartottak dr. ludwig zamenhof lengyel szemorvos, az eszperantó megalkotója születésének évfordulója alkalmából. az ünnepepen felső pál, a pécsi rádió munkatársa méltatta zamenhof munkásságát és a nemzetközi nyelv jelentőségét, majd az eszperantista uttorok műsort adtak, az eszperantó bábegyűttes pedig előadást tartott. ez alkalommal került sor az eszperantó könyv ünnepe is: könyvkiállítást és könyvvásárt rendeztek eszperantó nyelvű könyvekből. a pécsi eszperantó parkban megkoszorúzták a lengyel nyelvtudós márvány emlékművét. a másik mecseki városban - komlón - ugyancsak most emlékeztek meg zamenhof születésének évfordulójáról és ezzel együtt a helyi eszperantó csoport fél évtizedes fennállásáról./mti/

bb 27. felhasználható: 17 óráig!

kodály emlékműsor csornán és sopronban

vid ká bh -cz

1972. december 15.

kodály zoltán születésének 90. évfordulója alkalmából hazánk egyik legfiatalabb városában, csornán a fiatalabb nemzedék számára tartottak megemlékezést. kodály zenepedagógiai munkásságáról hangzott el előadás, majd hangverseny következett, amelyen közreműködött a győri liszt ferenc állami zeneiskola zenekara, a csornai általános iskolák énekkara. a bodnár alajos általános iskola népi játékcsoportja kodályné sándor emma: csornai gyermekjátékokból összeállított gyermekjáték szvitjét mutatta be.

/folyt. köv./

11.43 bh

- 38 -

bb 27. / kodály .... folyt./ bh

kodály zoltánra emlékeztek pénteken délután a soproni liszt ferenc művelődési központban is. a hangversenyen közreműködött a liszt ferenc szimfonikus zenekar, a művelődési központ leánykórusa, a soproni pedagógus kórus és a kiszöv testvériség kórusa./mti/

bb 26. czabán samu emlékünnepe nagyszénáson

vid ká bh -cz

1972. december 15.

czabán samu forradalmár pedagógus halálának 30. évfordulója alkalmából ünnepepet rendeztek pénteken nagyszénáson, ahol a pedagógus 1911 őszétől 1913 végéig tanított.

reggel megkoszorúzták czabán samu emléktábláját, majd a hatadó szellemű nevelő nevét viselő művelődési házban tudományos ülészak kezdődött, amelyen dr. simon gyula, a magyar pedagógus társaság főtitkára, dr. szabó ferenc, a békés megyei levéltár igazgatója dr. novák józsef, a népművelési intézet főmunkatársa számolt be czabán samu életéről, munkásságáról.

ugyancsak a művelődési házban nyílt meg az a dokumentumkiállítás, amelyen a czabán samura vonatkozó periratok, a fegyelmi eljárás iratai, újságcikkek, szakcikkék és egyéb okmányok láthatók. az évfordulóra megjelent szabó ferenc: czabán samu nagyszénáson című dokumentumkönyve./mti/

bb 30. felhasználható 17 óra után!!!

ötven éves a szovjetunió címmel kiállítást nyílt szombathelyen

vid ká bh -cz

1972. december 15.

ötven éves a szovjetunió címmel nyílt kiállítás pénteken szombathelyen, a forradalmi muzeumban. a kiállítást nagyszámu érdeklődő jelenlétében csonka györgy, a vas megyei pártbizottság titkára nyitotta meg. a kiállítás gazdag anyaga a szovjetunió történetét, mai életét, munkáját, művészetét, a békéért folyó harcban kifejtett tevékenységét tükrözi.

külön teremben mutatják be vas megye szovjet testvér területét, a mari autonóm szovjet szocialista köztársaságot. ez az anyag - amelyet a vas megyében járt mari pártdelegáció hozott ajándékkul- megismerteti a látogatókkal a volgán-tuli testvérterületet./mti/

11.53 bh

- 39 -

bb 31. időjárásjelentés

bh -cz

1972. december 15.

a meteorológiai intézet jelenti pénteken 13 órakor:

borult, az évszakhoz képest enyhe idő

közép-európa felett továbbra is hatalmas kiterjedésű, magasnyomású képződmény határozza meg az időjárást. a képződmény tengelye - amelynek hossza 1500-2000 km - az eddigi kelet-nyugati irányból fokozatosan átbillen észak-déli irányba. ez azzal jár, hogy közép-európa felett délre fordul az áramlás iránya. a következő 36 órában azonban még ennek ellenére sem lesz számottevő változás a kárpát-medencében, mivel a jelenlegi borult párák idő megszűnéséhez erőteljesebb mozgásokra van szükség.

hazánkban csütörtökön egész nap borult az ég. csapadékot csak szombathely és nagykanizsa jelentett ködszítálásból, de ezek mennyisége sem érte el a mérhető szintet. a legmagasabb hőmérséklet 1-6 fok között volt. ma hajnalra mínusz 2, plusz 4 fokig hűlt le a levegő, délelőtt továbbra is borult, párák idő volt. 11 órakor 1-3 fokot mértek.

budapesten csütörtökön a hőmérséklet napi középértéke 4,2 fok volt, a százéves átlagnál 3,3 fokkal magasabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 777 mm, gyengén süllyed.

várható időjárás szombat estig:

borult, párák idő, egy-kéthelyen hajnali köd. csapadék nem lesz. gyenge, változó irányú szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet mínusz 1, plusz 4 fok között, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 1-6 fok között.

a duna vízállása budapestnél 193 centiméter. /mti/

- 40 -

13.02 bh

10/135

bb 32. a belföldi hírek jegyzéke 13 óráig:

b -cz

1972. december 15.

1. tudományos konferencia a hadtörténeti intézetben
2. síó torkolati mű
3. beigli
4. másfélezer éves földműves falu
5. brecht ősbemutató
6. tapolca gyógyhely
7. karácsonyi műsor
8. szabó józsef beszéde
9. nemes dezső beszéde
10. erdey-gruz tiber beszéde
11. bprecz jános beszéde
12. j.v. bromlej előadása
13. pamutfonó
14. szentgotthárdi kasza
15. ipari beruházás zalában
16. fock jeno távirata
17. csehszlovák népfrent vendég
18. szot plénum
19. kállai látogatás
20. a fővárosi vízművek közleménye
21. belkereskedelmi delegáció
22. jugász tanácskozás
23. lottó
24. közlekedési balesetek
25. szovjet jubileumi ünnepség szombathelyen
26. czabán samu emlékünnepe
27. kodály emlékműsor
28. eszperantó emlékünnepe
29. kampsis tárlat
30. szovjet jubileumi kiállítás szombathelyen
31. időjárásjelentés
32. hírojegyzék

/mti/

--

bb 33. decemberi bérfizetési napok

hz mné ie bh -cz

1972. december 15.

a decemberi és januári munkaszüneti napokra való tekintettel megváltozott a bérfizetési napok rendje. a magyar nemzeti bank - a szakszervezetek országos tanácsával egyetértésben - úgy határozott, hogy a december 21-én, 22-én és 23-án esedékes béreket december 20-án, a december 24-én, 25-én esedékes béreket pedig december 21-én kell kifizetni.

december 22-én fizetik a december 26-án és 27-én esedékes béreket, a december 30-1, 31-1 és január 1.-1 bérek kifizetésére december 29-én kerül sor./mti/

- 41 -

13.07 bh

10/135

a szerkesztőségek figyelmébe!

hi gk bh -cz

a mai bb 11. sz. hírünk: /berecz-beszéd/ második folytatásának 3. bekezdése első sora végén a szöveg helyesen:

... a szocializmus ellenségeinek támadása nemegyszer ....

/mti/

--

bb 34. ünnepi tudományos ülés a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából a magyar tudományos akadémián

t gy tm hi bh -cz

1972. december 15.

a magyar-szovjet baráti társaság, az mszmp kb politikai főiskolája és a magyar tudományos akadémia pénteken ünnepi tudományos ülést rendezett a szovjetunió megalakulásának fél évszázados évfordulója tiszteletére a tudományos akadémia nagytermében. az elnökségben foglalt helyet nemes dezső, akadémikus, az mszmp politikai bizottságának tagja, a politikai főiskola rektora, nagy miklós, az mszmp kb tudományos és kulturális osztályának vezetője, erdey-gruz tiber akadémikus, az mta elnöke, nagy mária, az mszbt főtitkára, katona imre, a budapesti pártbizottság titkára, továbbá v.j. pavlov, a szovjetunió budapesti nagykövete és j.v. bromlej, az mszbt hazánkban tartózkodó delegációjának vezetője. jelen voltak az ünnepségen az mszbt országos elnökségének tagjai, a tagcsoportok képviselői, a párt- a társadalmi és a tömegszervezetek budapesti és megyei képviselői.

az ünnepi ülésen nemes dezső mondott elnöki megnyitó beszédet.

/nemes dezső beszédét mai bb 9. sz. hírünkben közöltük, az e m b a r g ó t feloldjuk./

ezt követően erdey-gruz tiber lépett a mikrofonhoz, és a szovjetunió tudományos fejlődéséről tartott előadást.

/erdey-gruz beszédét mai bb 10. sz. hírünkben közöltük, az e m b a r g ó t feloldjuk./

ezután j.v. bromlej, a szovjet tudományos akadémia tagja, a szovjet-magyar történész bizottság elnökhelyettese mondott beszédet „ jelenkori nemzeti folyamatok a szovjetunióban..” címmel.

/j.v. bromlej beszédét a mai bb 12-es számú hírünkben közöltük, az e m b a r g ó t feloldjuk!/.

/folyt. köv./

- 42 -

14.10 bh

To 1500

bb 35. budapestre érkezett

tm szb hi -cz

1972. december 15.

a román szocialista egységfront háromtagú delegációja, amely látogatása során a hazafias népfront munkáját tanulmányozza. a küldöttséget pénteken fogadta szentistványi gyuláné, a hnf országos tanácsának titkára. /mti/

--

bb 36. meghalt szeverényi erzsébet

tm szb hi -cz

1972. december 15.

juhász ferencné, szeverényi erzsébet, az irodalomtudományok kandidátusa, az irodalomtudományi intézet munkatársa hosszas betegség után 44 éves korában elhunyt.

x x x

népi kollégista volt, majd több évi tanári munka után kapcsolódott be az irodalomtörténeti kutatásba. legfontosabb műve a nemrég megjelent bródy sándor-monográfia; főleg a magyar századforduló témakörével foglalkozott: értékes eredményeket ért el a korszak kritikátörténetében és az irodalmi szecesszió kutatásban. temetéséről később gondoskodnak.

a magyar tudományos akadémia irodalomtudományi intézete

/mti/

--

bb 37. sajtótájékoztató a fővárosi levéltár tevékenységéről, centenáriumi előkészületeiről

t vt/gk szb hi -cz

1972. december 15.

budapest fővárosi levéltárának tudományos és közművelődési munkájáról, centenáriumi előkészületeiről és ezzel kapcsolatos kiadványairól tartott sajtótájékoztatót pénteken dr. ságvári ágnes, a levéltár igazgatója az újságírószövetség székházában. egyesek közt elmondotta, hogy a fővárosi levéltár története visszanyúl a középkorba. 1873-ig budának, pestnek és óbudának külön levéltára volt. a három város egyesítése a levéltárakra is vonatkozott, így az intézmény jövőre lesz 100 éves. a levéltár iratanyaga a múlt év végén meghaladta a 17,000 folyómétert. hagyományos része a szorosán vett városi iratanyag: budának és pestnek 1686-tól, óbudának 1720-tól kezdődően lényegében hiánytalanul fennmaradt levéltára, valamint az 1873-ban létrejött budapest fővárosnak a felszabadulásig, illetve azóta keletkezett iratanyaga.

/folyt. köv./

14.22/szb

-43-

bb 37. /sajtótájékoztató... 1. folyt./-szb

közölte, hogy a tervek szerint az új fővárosi levéltár építése 1975-ben kezdődik és 1978-ra készül el, az örs vezér téren.

a centenáriumi évhez kapcsolódóan négy kötetből álló kiadványt adnak közre „források budapest múltjából”, címmel. ebből eddig három jelent meg, a negyedik nyomdában van és 1973 augusztusában lát napvilágot. ezek a kötetek a gazdasági, társadalmi, politikai fejlődés, a kulturális élet főbb mozzanatait mutatják be. az első kötet budapest történetének buda visszafoglalásától - 1686-tól - buda, pest és óbuda 1873. évi egyesítéséig terjedő csaknem két évszázadát öleli fel. a második kötet az 1873-tól 1919-ig terjedő időszak páratlan ütemű fejlődését szemlélteti. forrásanyagából az olvasók megismerhetik budapesti európai nagyvárossá formálódását, a kapitalista kor fejlődésének ellentmondásait, a városigazgatás és gazdálkodás problémáit, az első világháborúnak a város fejlődésére gyakorolt negatív hatását. a harmadik kötet az ellenforradalmi korszak 1919-től 1945-ig terjedő időszakát foglalja magában, bemutatja a munkáshatalom vérbefojtásával kezdődött, s budapest fegyveres felszabadításával véget ért negyedszázad fővárosának helyzetét. a kiadványsorozatot a felszabadulás utáni forradalmi átalakulás dokumentumait tartalmazó negyedik kötet zárja, amely az 1945-1950 között eltelt öt esztendő, legjelentősebb eseményeivel, nagy-budapest létrehozásával, a tanácsrendszer bevezetésével, a város életének új, szocialista korszakával foglalkozik. a kötetben található dokumentumokat első ízben adják közre gyűjteményes formában, úgy, hogy az olvasók széles köre számára is hozzáférhető legyen.

a fővárosi levéltár igazgatója szólott arról is, hogy a személyi gyűjtemények közül az egyik legértékesebb a harrer ferenc örökösétől kapott anyag, amelyben benne vannak várostörténeti tanulmányai. végül közölte, hogy a centenáriumi évforduló alkalmából nemzetközi várostörténeti konferenciát rendeznek budapest a történelmi társulattal, az akadémia várostörténeti albizottságával és a budapesti történeti muzeummal közösen. /mti/

..-

14.30/szb

-44-

NA 1512

bb 38. ujságírói pályázat eredményhirdetése

pá ni bh -cz

1972. december 15.

a szovjetunió megalakulásának 50. évfordulója alkalmából pénteken, a magyar sajtó házában hirdették ki a muosz elnökségének a szocialista országokat magas színvonalon ismertető ujságírói alkotásokra kiírt pályázatának eredményét zsűri döntése alapján az 5000 forintos első díjat róza lászló, /népszabadság/ kapta. 4000 forintos második díjban baracs dénes /magyar távirati iroda/ részesült. harmadik díjat és a vele járó 2000 forint pénzdíjazatot kapott csapó györgy /magyar rádió/, diósi lászló /népszava/, varga viktor /szolnok megyei néplap/, várkonyi endre /magyarország/. a pályadíjakat pozsgai imre, a társadalmi szemle főszerkesztő-helyettese, a bíráló bizottság elnöke adta át./mti/

..-

bb 40. iparosodik a mezőgazdaság - felavatták a hernádi termelőszövetkezet baromfifeldolgozó üzemét

vid gö kz bh -cz

1972. december 15.

a hernádi március 15. termelőszövetkezetben pénteken baromfifeldolgozó üzemét avattak. az ünnepségen megjelent kazareczki kálmán, mezőgazdasági és élelmiszerügyi miniszterhelyettes. dr. bíró ferenc, a pest megyei pártbizottság titkára. ott voltak a megyei tanács képviselői, a dabasi járás vezetői. cserhádi pál, a termelőszövetkezet elnöke elmondta, hogy az üzemet saját erőből, állami támogatással és beruházási hitellel 88 millió forint költséggel építették fel. a legkorszerűbb berendezéseiket holland és dán cégek szállították. most végzik a 12 hónap alatt felépült üzem próbáját, s a jövő évben már egyműszakos termeléssel naponta 20,000 baromfit dolgoznak fel. terméküket a baromfiipari országos vállalattal közösen értékesítik. az „alapanyagot”, a tetemes mennyiségű baromfit, a gazdaság által irányított és az egész országra kiterjedő hatókörű hunnia-hibrid elnevezésű termelőszövetkezeti közös vállalkozástól kapják. két év múlva áttérnek a kétműszakos termelésre, s ekkor már 14 000 tonna vágott, tisztított baromfit adnak a kereskedelemnek. terveikben szerepel még, hogy két másik szomszédos termelőszövetkezettel közösen, évente 50 000 sertést és ugyanennyi szarvasmarhát vágó és feldolgozó üzemét építenek. nem vész kárba majd a sok hulladék sem, mert egy feldolgozó és szárító üzem létesítésével évente 300 vagon állati fehérjetakarmányt gyártanak, amit majd a baromfi nevelő gazdaságokban értékesítenek.

kazareczki kálmán miniszterhelyettes felszólalásában az üzem jelentőségét méltatta. kiemelte, hogy a hernádi gyár jól példázza a mezőgazdasági élelmiszertermelés iparosodó jellegét. a minisztérium tervei szerint a következő években a hernádihoz hasonló három baromfifeldolgozót építenek az ország más tájain. a miniszterhelyettes ezután kitüntetésekkel adta át az építkezésben kitűnt dolgozóknak. /mti/

..-

- 45 -

14.30 bh

NA 1515

bb 41. megújódnak a savaria játékok

vid ká bh -cz

1972. december 15.

a savaria játékok 1973-as végleges programjáról döntött pénteken a savaria intéző bizottság. modernebb, a mai izléshez jobban igazodó rendezvények szerepelnek műsoron, május és augusztus között. szombathely világhírű isis szentélyét olyan nyári színházzá formálják, amelyben minden korosztály és érdeklődés-körű néző megtalálja szórakozását. eddig szinte kizárólag antik darabok szerepeltek a repertoáron. 1973-tól csak mozaft varázsfu-lája marad műsoron a régi darabokból, a főbbi új lesz. így augusz-tusban megrendezik sinkovits imre estjét, a musica hungarica bemutatóját, a szombathelyi szimfonikus zenekar koncertjét, ter-vezik graves: én, claudius című művének bemutatását is, szó van beat, vagy pol-beat koncertről is.

új programmal várja hallgatóit a savaria nyári egyetem. az urbanisztikát állítja munkája középpontjába.

számos tudományos ülésnek is otthont ad szombathely és közeg. május elején a magyar tudományos akadémia irodalomtudo-mányi intézete jubileumi ülését tartja szombathelyen,, a nyom-dászat kezdete és a magyar irodalom,, címmel. nemzet-közi automatizálási közgazdaságtudományi konferenciát hívnak össze. a magyarok világszövetsége rendezésében itt tartják a 2. anyanyelvi konferenciát. augusztusban szombathelyen tanácskoznak a vidéki folyóiratok szerkesztői.

a sikeres hagyományos rendezvények ezután is műsoron ma-radnak. jövőre is megrendezik a nemzetközi autóstalálkozót, a kőszegi ifjúsági filmnapokat, a savaria nemzetközi táncversenyt és magyar táncbajnokságot, a természetvédelmi napokat és a templomi koncerteket./mti/

bb 42. egységes tanácsai könyvtárhálózatot alakítanak ki csong-rádban

vid kz bh -cz

1972. december 15.

a csongrád megyei tanács pénteken szegeden megtartott ülésén több előterjesztés ügyében döntöttek. elhatározták például hogy a szegedi somogyi könyvtár szakmai irányításával egységes tanácsai könyvtárhálózatot építenek ki. az eddig hódmezővásár-helyen működött megyei könyvtár helyett a jövőben a somogyi könyvtár látja el a megyei tanácsai könyvtári hálózat irányítást, módszertani segítését és átveszi a szegedi járási könyv-tár feladatkörét is.

/folyt. köv./

14.37 bh

14.15¹⁵

- 46 -

bb 42./egységes ... folyt./ bh

csongrád megyei közigazgatási rendszerének alakulása, a megye székhelyének többszöri változása és más okok miatt a megyé-ben két önálló levéltári igazgatóság működött eddig szegeden, illetve szentesen. mivel a levéltáraknak ez a megosztottsága ma már nem indokolt elhatározták, hogy egységes megyei levéltári szervezetet hoznak létre szegedi székhellyel. ennek a fiókja lesz a jövőben a szentesi levéltár.

a könyvtárak és a levéltárak megyei központjai a közel-jövő éveiben szegeden felépülő könyvtári és levéltári kombinátban kapnak majd helyet. ennek elkészültéig gondoskodnak ideiglenes elhelyezésükről./mti/

bb 39. németh károly látogatása baranyában

vid kz bh -cz

1972. december 15.

németh károly, az mszmp politikai bizottságának tagja, a budapesti pártbizottság első titkára pénteken baranyába látogatott. pécsen, a pártbizottság székházában találkozott a megyei pártbizottság titkáraival és osztályvezetőivel, valamint a járási és városi pártbizottságok titkáraival. dr. nagy józsef, a baranya megyei pártbizottság titkára tájékoztatta a vendéget a megye helyzetéről, eredményeiről és gondjairól, továbbá a központi bizottság legutóbbi ülésén hozott határozatok széleskörű ismertetésére és maradéktalan megvalósítására tett intézkedésekről, majd németh károly válaszolt az időszerű bel- és külpolitikai események-vel, s a novemberi párthatározattal kapcsolatos kérdésekre.

a politikai bizottság tagja ezután a megye egyik legnagyobb ipari üzemét, a mecseki ércbányászati vállalatot kereste fel. tóka jenő, a vállalat igazgatója és kovács istván, a vállalati pártbizottság titkára, fogadta a vendéget, s tájékoztatta az ércbányászok munkájáról, helyzetéről. németh károly ezt követően megtekintette az ércdusító üzemet. az üzemplátogatás után talál-kozott az ércbányászati vállalat szocialista brigádvezetőivel, élenjáró vájáraival és az üzemi pártbizottságok titkáraival, s eszmecserét folytatott velük aktuális politikai és gazdasági kér-désekről.

németh károly a mecsekaljai látogatásának befejező prog-ramjaként felkereste pécsen a nemrég elkészült pannonia pezsgő-gyárat. kurucsai józsef, a mecsekvidéki pincegazdaság igazgatója mutatta be a vendégeknek a huszmillió forintos költséggel épült üzemet és ismertette a gyártási technológiát, a termelési ered-ményeket./mti/

14.50 bh

14.15¹⁵

- 47 -

bb 43. / falugyűlések tolnában

vid kz bh -cz 1972. december 15.

tolna megye száznál több községében a hazafias népfront bizottságok az év utolsó hónapjában falugyűléseket szerveznek. a tanácsok ezeken adnak számot másfél év munkájáról s megvitatják a lakossággal a további tennivalókat. a gyűlés-sorozat megkezdődött pénteken a megye kilenc községében tartottak falugyűlést./mti/

bb 44. kiállítás

tf g bh -cz 1972. december 15.

a belvárosi petőfi emlékbizottság „petőfi pestje - pesti petőfi című nagyszerű kiállítása december 22ig naponta 10 és 18 óra között tekinthető meg az v. kerületi hazafias népfront helyiségében: józsef nádor tér 12. szám alatt. a belépés díjtalan./mti/

bb.45. vasárnap nyílik az újjáalakított csók galéria

gk/hl/ok -cz 1972. december 15.

a váci utcai csók István galéria csaknem egy év után, - újjáalakítva - december 17-én vasárnap nyílik meg. a galéria nemcsak új köntösben fogadja a művészetet kedvelő közönségét, hanem új programmal is. például külön grafikai kiállítóterem nyílt meg, a galéria pesti barnabás utcai oldalán. a jövő évben a csók István galéria gazdag kiállítási programmal jelentkezik. a nagyteremben sarkanytu simon, király sándor, nevotny emil róbert, gábor marianne, makrisz zizi, mácsai istván, kóka ferenc, kokas ignác, a grafikai teremben csóhány kálmán, gacs gábor, pásztor gábor kiállítását rendezik meg./mti/

15.20/ok

N-1530

nemeth karoly a mezei kőbányák látogatásának befejező programjaként falkezelet-pécséti a hegyre elkészült pannónia készítő-gyárat. kurucsal 1972. a mezei kőbányák pincégárdaság igazgatója mutatta be a vendégeknek a húszmillió forintos költségű új üzemeltetés és ismertette a gyártási technológiát, a termelési eredményeket./mti/

14.50 ok

N-1530

bb.46. az egymilliárdos vállalatok közé lépett az egyesült vegyiművek - a gyár sajtótájékoztatója

t bé/pá/le/ok -cz

1972. december 15.

fennállása óta ebben az évben érte el először az egymilliárdos termelési értéket az egyesült vegyiművek, hazánk egyik legrégibb vegyipari gyára. elődjét több mint száz évvel ezelőtt alapították, s mindmáig a vegyipari termelés élvonalába tartozik. a gyár fejlődéséről és terveiről tartott sajtótájékoztatót pénteken a fészék klubban vad jános igazgató. az egyesült vegyiművek termelési értéke az utóbbi 12 év alatt három és félszeresére nőtt, ezt a jelentős növekedést létszámemelés nélkül érték el. ebből következik, hogy igen magas a termelékenység, a számokat tekintve az országos élvonalba tartozik.

az egyesült vegyiművek legnépszerűbb terméke a fogyasztók körében az ultra család, amelynek ma már kilenc tagja található az üzletekben. közülük öt elnyerte a kiváló áruk fórumának díját. az ultra-családot a jövőben is újabb készítményekkel bővítik: a tervek szerint rövidesen az üzletekbe kerül az a nagy hatású szőnyeg- és kárpittisztító, amellyel könnyen és gyorsan rendbe hozhatók a gumialátétes szőnyegek is. a korszerű igényeknek megfelelően jövőre már tapéta-tisztítót is gyártanak.

a nagyfogyasztók körében és a világpiacon rendkívül keresettek a műanyag-lágyítók: ezeknek köszönhető, hogy a győri műbörgyár világhírt szerzett termékeinek. ebből a fontos anyagból már ebben az évben hárommillió kilogrammot adtak át a kereskedelmnek.

a gyár távlati tervei szorosan kapcsolódnak az olefinprogramhoz, amelynek egyes termékei az egyesült vegyiművek alapanyagául szolgálnak majd, másrészt viszont a program következtében kibővül a pvc-gyártás, amelyhez az eddiginél jóval nagyobb mennyiségű lágyítóra lesz szükség. a számítások szerint 1977-78-ban már 50 ezer tonna lágyítót állítanak elő, ebből 10-12 ezer tonnát exportálnak majd./mti/

15.25/ok

N-1540

- 49 -

bb.47- év végi számvetés komárom megye tanácsi iparában

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

a komárom megyei tanács felügyelete alá tartozó ipari vállalatok ebben az évben több mint négyszázalékkal magasabb termelési értéket állítottak elő, mint tavaly. a termelékenységét tíz százalékkal növelték, az árbevételt csaknem két százalékkal, a nyereséget pedig kilenc százalékkal. az év eleje óta végzett munka tapasztalatait pénteken külön tanácskozáson vitatták meg az illetékes tanácsi vezetők az ipari üzemek képviselőivel. hangsúlyozták, többek között azt, hogy a kielégítő teljesítmények mellett ellenére a megye tanácsi üzei még mindig nem használják ki eléggé a kapacitásukat. egy nemrég végzett felméréskor kiderült, hogy a tanácsi iparban a berendezések kihasználási foka messze nem éri el az országos átlagot. van olyan üzem - az ipari melléktermék feldolgozó vállalatnál - ahol a gépek leterhelése csak 47 százalékos. ugyancsak sürgős tennivalóként szabták meg az üzemek igazgatóinak a munkás-alkalmazotti létszám arányának kedvező javítását. mint elmondták, az utóbbi időben szinte gyakorlati vált, hogy a munkáslétszám csökken, az alkalmazottak száma viszont emelkedik. ebben az évben a tanácsi iparban 1,5 százalékkal kevesebb lett a munkások száma, ugyanakkor 3,1 százalékkal több alkalmazottat foglalkoztatnak. /mti/

bb.48. Leltároznak a vas megyei tsz-ekben

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

megkezdődtek vas megye termelészövetkezeteiben az év végi leltározások. az idén 84 közös gazdaság, három mezőgazdasági szakszövetkezet és 16 tsz közti vállalkozás készült zárszámadásra. a szövetkezetek még soha nem vettek leltárba akkora értékeket, mint az idén. az állóeszközök együttes értéke például már mintegy három milliárd forint. az állatállomány 700 millió forint körüli vagyont jelent, az egyéb készletek, befejezetlen termelés stb. értéke pedig 1,3 milliárd forintra tehető. a leltározást a hónap végére mindenütt befejezik. /mti/

15.30/ok

- 50 -

NA 1530

bb. 49. ötven bányász ötnapos küzdelme a vízzel

vid/ká/rj -cz

1972. december 15.

a borsodi szénbányák bükkaljai üzemének berentel aknájában a tíz éve lefejtett hatalmas űregben nagymennyiségű víz gyűlt össze. a bánya műszaki vezetői ennek tudatában voltak, s az új fejtéseket úgynevezett védőpillér védelme alatt végezték. a szén alatti kísérőközetben elhelyezkedő finomszemcsésű homok-lencséken át azonban a szivárgó víz utat mosott magának, s hirtelen, a több mint három atmoszféra nyomás mellett, percenként annyi víz ömlött a vágatba, mint amennyit a rendes viszonyok között egy műszak alatt vezetnek el.

az éjszakai műszakon történt vízbetöréshez azonnal riasztották a műszaki vezetőket és a bányászokat. ötven bányász kezdte meg a víz útjának elzárását. hat gáttal torlaszolták el a vágatot és öt szivattyú emelte a föld alól a felszínre a vizet. öt napon át ötven bányász birkózott a vízzel, amely erős sodrásával a vágat faacsolatait több helyen megrongálta. az öt nap alatt több mint tízezer köbméter víz ömlött a vágatba. személyi sérülés nem történt, az anyagi kár megállapítása folyamatban van. pénteken megkezdték a vágat helyreállítását. a vízbetörés okozta mintegy száz vagonos termelésekiesést a bányászok más munkahelyről az év végéig pótolják. /mti/

bb. 50. a petőfi irodalmi muzeumban

tm/rj hi -cz

1972. december 15.

december 16-án délután 5 órai kezdettel petőfi sándor családi és tájverseiből összeállított zenés irodalmi est lesz, közreműködik: tatal éva, kovács istván, sándor judit, katona ágnes, és tarpataki zsuzsa. /mti/

15.35 rj

- 51 -

NA 1600

bb.47- év végi számvetés komárom megye tanácsai iparában

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

a komárom megyei tanács felügyelete alá tartozó ipari vállalatok ebben az évben több mint négyszázalékkal magasabb termelési értéket állítottak elő, mint tavaly. a termelékenységét tíz százalékkal növelték, az árbevételét csaknem két százalékkal, a nyereséget pedig kilenc százalékkal. az év eleje óta végzett munka tapasztalatait pénteken külön tanácskozáson vitatták meg az illetékes tanácsai vezetők az ipari üzemek képviselőivel. hangsúlyozták, többek között azt, hogy a kielégítő teljesítmények mellett ellenére a megye tanácsai üzemei még mindig nem használják ki eléggé a kapacitásukat. egy nemrég végzett felméréskor kiderült, hogy a tanácsai iparban a berendezések kihasználási foka messze nem éri el az országos átlagot. van olyan üzem - az ipari melléktermék feldolgozó vállalatnál - ahol a gépek leterhelése csak 47 százalékos. ugyancsak sürgős tennivalóként szabták meg az üzemek igazgatóinak a munkás-alkalmazotti létszám arányának kedvező javítását. mint elmondták, az utóbbi időben szinte gyakorlati vált, hogy a munkáslétszám csökken, az alkalmazottak száma viszont emelkedik. ebben az évben a tanácsai iparban 1,5 százalékkal kevesebb lett a munkások száma, ugyanakkor 3,1 százalékkal több alkalmazottat foglalkoztatnak. /mti/

bb.48. Leltároznak a vas megyei tsz-ekben

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

megkezdődtek vas megye termelőszövetkezeteiben az év végi leltározások. az idén 84 közös gazdaság, három mezőgazdasági szakszövetkezet és 16 tsz közti vállalkozás készül zárszámadásra. a szövetkezetek még soha nem vettek leltárba akkora értékeket, mint az idén. az állóeszközök együttes értéke például már mintegy három milliárd forint. az állatállomány 700 millió forint körüli vagyont jelent, az egyéb készletek, befejezetlen termelés stb. értéke pedig 1,3 milliárd forintra tehető. a leltározást a hónap végére mindenütt befejezik. /mti/

15.30/ok

- 50 -

NA 1530

bb. 49. ötven bányász ötnapos küzdelme a vízzel

vid/ká/rj -cz

1972. december 15.

a borsodi szénbányák bükkaljai üzemének berenti aknájában a tíz éve lefejtett hatalmas űregben nagymennyiségű víz gyűlt össze. a bánya műszaki vezetői ennek tudatában voltak, s az új fejtéseket ugynevezett védőpillér védelme alatt végezték. a szén alatti kísérőközetben elhelyezkedő finomszemcsés homok-lencséken át azonban a szivárgó víz utat mosott magának, s hirtelen, a több mint három atmoszféra nyomás mellett, percenként annyi víz ömlött a vágatba, mint amennyit a rendes viszonyok között egy műszak alatt vezetnek el.

az éjszakai műszakon történt vízbetöréshez azonnal riasztották a műszaki vezetőket és a bányászokat. ötven bányász kezdte meg a víz útjának elzárását. hat gáttal torlaszolták el a vágatot és öt szivattyú emelte a föld alól a felszínre a vizet. öt napon át ötven bányász birkózott a vízzel, amely erős sodrásával a vágat faácsolatait több helyen megrongálta. az öt nap alatt több mint tízezer köbméter víz ömlött a vágatba. személyi sérülés nem történt, az anyagi kár megállapítása folyamatban van. pénteken megkezdték a vágat helyreállítását. a vízbetörés okozta mintegy száz vagonos termelékvesztést a bányászok más munkahelyről az év végéig pótolják. /mti/

bb. 50. a petőfi irodalmi muzeumban

tm/rj hi -cz

1972. december 15.

december 16-án délután 5 órai kezdettel petőfi sándor családi és tájverseiből összeállított zenés irodalmi est lesz, közreműködik: tatal éva, kovács istván, sándor judit, katona ágnes, és tarpataki zsuzsa. /mti/

15.35 rj

- 51 -

NA 1600

bb. 51. a husboltok specializálását javasolja a feldolgozó ipar

vid/kz/mné/rj -cz

1972. december 15.

az illetékes minisztériumok jóváhagyásával az állatforgalmi és husipari tröszt javaslatot dolgozott ki a husellátás javítására, színvonalának emelésére. a koncepció kialakításánál a javaslat készítői mindenképp előtt azt a tarthatatlan helyzetet igyekeztek kiküszöbölni, hogy ugyanabban az időben, s ugyanazon termékből helyenként hiányok, helyenként pedig fölös raktárkészletek legyenek. e célból mint azt szabó berény a tröszt vezérigazgatóhelyettese egy, pénteken győrtött megtartott tanácskozáson bejelentette, a feldolgozó ipar a húst és a husipari termékeket forgalmazó állami és szövetkezeti boltok további specializálására tett javaslatot. a nagy ipari centrumokban kiemelt felszereltségű, ellátottságú és nagy áteresztőképességű hus-szaktolt hálózatot kell létrehozni. a kisebb helyiségek ellátását viszont mozgó boltokkal célszerű megoldani. szerepel a javaslatban az is, hogy a fővárosi üzletek, továbbá a megyeszékhelyeken működő nagyobb üzletek ne csak megyén belül készült husipari termékeket áruljanak, de lehetőséghez képest teljes választékot hozzanak forgalomba. szükség van arra is, hogy megkezdődjenek a zsigorfóliába csomagolt hus- és huskészítmények gyártása, forgalmazása. /mti/

--

bb. 52. fejlesztik dunaujváros élelmiszeriparát.

vid/tm/rj kz -cz

1972. december 15.

a dunaujvárosi tanács pénteki ülésén, amelyen részt vett dr. tapolczai jeno, a fejer megyei tanács elnöke is, többek között a város élelmiszeriparának a fejlesztéséről tárgyalt. a dunaparti város élelmiszeriparának fejlesztésére a városépítési és tudományos tervező intézet - a váti- készített regionális tervtanulmányt, s ebben a tejipar, a malomipar, a husipar, továbbá az élelmiszeripari tárolás és raktározás kapacitásának a növelésére tett javaslatokat. a tervtanulmányt a tanács elfogadta. rámutattak, hogy a megvalósítása a századfordulóig biztosítja az akkor már 90 000 lakósu város élelmiszeripari ellátását. /mti/

--

- 52 -

15.40 4a

NA 16¹⁰

bb. 53. szovjet miniszter látogatása az országos vízügyi hivatalban

k/sb/rj 1e -cz

1972. december 15.

sz.m. butuszov, az oszszszk lakás- és kommunális gazdálkodási minisztere, hazánkba tartózkodó szovjet lakásgazdálkodási küldöttség vezetője pénteken látogatást tett az országos vízügyi hivatalban. a vendéget dégen imre államtitkár, az ovh elnöke és munkatársai tájékoztatták a magyar vízgazdálkodás időszerű feladatairól, különös tekintettel a lakossági vízellátás és csatornázás fejlesztésére. a látogatásnál jelen volt szilágyi lajos építésügyi és városfejlesztési miniszternhelyettes is. /mti/

--

bb. 54. a nyugdíjfolyósító igazgatóság közleménye

1e/rj -cz

1972. december 15.

a nyugellátások folyósítására vonatkozó rendelkezések értelmében, a nyugdíjasokat foglalkoztató munkáltatónak minden munkaviszonyban álló nyugdíjasról nyugdíjas nyilvántartó lapot kell vezetnie és azt évenként a szot társadalombiztosítási főigazgatóság nyugdíjfolyósító igazgatóságához be- küldeni.

az 1972-ben bevezetett új nyugdíjas nyilvántartó lapok be- küldésének határideje 1973. január 15. eddig az időpontig kell minden nyilvántartó lapot - tekintet nélkül a nyugdíjasok törzsszámára - a nyugdíjfolyósító igazgatóság címére budapest, v. guszev u. 10. /postacim: 1820. budapest/ benyújtani.

akitöltési hiányosságokból származó későbbi levelezés elkerülése továbbá a begyűjtött nyilvántartások feldolgozásának megkönnyítése érdekében az igazgatóság az alábbiakat kéri a nyugdíjas nyilvántartó lapokat vezető munkáltatóktól:

a nyugdíjas nyilvántartó lapok minden rovatát pontosan töltsék ki és azokon a nyugdíjasok folyósítási törzsszámát minden esetben tüntessék fel. közöljék a teljesített órák számát és a kifizetett munkabérek összegét. ezeket évi összegben is közöljék.

a nyugdíj összegére vonatkozó nyilatkozási résznél a szükséges adatokat jelöljék és azt a nyugdíjassal irassák alá. az adatok közlésére csak az 1972-ben rendszeresített új nyugdíjas nyilvántartó lap használható.

közöljék, hogy a benyújtás teljesítésére későbbi határidőt adni nem áll módunkban.

szot társadalombiztosítási főigazgatóság
nyugdíjfolyósító igazgatósága

/mti/

15.55 rj

NA 16⁴⁵

--

- 53 -

bb.55 kitüntetés

k/sb/rj -cz

1972. december 15.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa seprényi sándornak, a helyiipari és városgazdasági dolgozók szakszervezete központi vezetősége elnökének a munkásmozgalomban kifejtett öt évtizedes tevékenységének elismerésül 70. születésnapja alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje kitüntetést adományozta. a kitüntetést pénteken gáspár sándor, a szot főtitkára nyújtotta át. /mti/

bb. 56. pályadíjnyertes üvegedények, finomkerámiák kiállítása

t/ol/gk/rj 1e -cz

1972. december 15.

a hazai üveg- és finomkerámiáipar mintegy félszáz iparművészt foglalkoztat. részükre hirdetett pályázatot a z iparművészeti tanács és a művelődésügyi minisztérium. a 30 díjnyertes pályamunkából pénteken kiállítás nyílt az iparművészeti múzeumban.

a szilikátipari pályázattal olyan korszerű edénytipusok kialakítására törekedtek, amelyek gépi uton, nagy sorozatban, gazdaságosan gyárthatók, s magas esztétikai színvonalon elégitik ki a mai használati és kereskedelmi igényeket. az amfora-üvért vállalat 50 ezer forintos különdíját horváth lászló porcelán étkészlete nyerte el. a díjazott termékek gyártásához máris hozzálátnak az üvegyipari, illetve a finomkerámiáipari művek gyáraiban.

egyébként az üvegyipari művek csupán az amfora-utján évente mintegy 150 millió forint értékű üvegárut és 220 millió forint értékű finomkerámiát hoz forgalomba belföldön. salgótarjánból, parádról, ajkáról pedig körülbelül 3 millió dollár értékben exportálnak finom kivitelű öblösüveget a világ számos országába.

a kiállítást 1973. január 15-ig tekinthetik meg az érdeklődők. /mti/

--

16.05 rj

- 54 -

NA 16⁰⁵

bb. 59. ifjúsági nagygyűlés a xv. kerületben

t/pr/mm/rj hi -cz

1972. december 15.

a x. vit-re való készülődés jegyében rendezett ifjúsági nagygyűlést pénteken a vegyiműveket építő és szerelő vállalat mogyoród utjai székházában a magyar kommunista ifjúsági szövetség xv. kerületi bizottsága, valamint a vállalat szerelési igazgatóságának kisz bizottsága. a berlinben rendezendő x. vit jelentőségét kovács lászló, a kisz központi bizottságának tagja, a vit szervezési irodájának titkára méltatta ünnepi beszédben. a nagygyűlés részvevői felhívással fordultak a kisz minden alapszervezetéhez, az ifju kommunistákhoz, a fiatalokhoz, hogy társadalmi és közéleti tevékenységük fokozásával készüljenek a x. világifjúsági találkozóra, rendezzenek találkozókat más népek fiataljaival, tartsanak vitnapokat, munkahelyükön vagy lakóhelyükön vállaljanak 20 óra társadalmimunkát, s az érte járó bért fizessék be a vit- alapra, illetve a nemzetközi szolidaritási alapra. /mti/

--

bb. 58. egymillió ruha új szabászati technológiával - új típusu berendezés bemutatója a szegedi ruhagyárban

vid/ká/rj -cz

1972. december 15.

a szegedi ruhagyár hathatósan hozzájárul a textil és ruházati ipar rekonstrukciójához. ezt szolgálja egyebek között az iparágban még nem alkalmazott, nagy termelékenységű szabászati technológia kidolgozása és annak elterjesztése az egész iparágban. ezzel kapcsolatban megállapodást kötöttek a könnyűipari minisztériummal és az országos műszaki fejlesztési bizottsággal. az omfb azzal is segíti a szegedi vállalat kezdeményezését, hogy saját devizakeretéből csaknem százezer dollárt bocsátott rendelkezésre a technológia bevezetéséhez szükséges külföldi berendezések beszerzéséhez.

az eljárás lényege, hogy a szabászon 40-50 rétegben egymásra helyezett szövetanyagokat nem a hagyományos szabásgép fűrészével vágják körül, hanem egyetlen nyomással vágják ki a kívánt ruhaformánkat megfelelő alakúra. eh ez sajtológépre, nagy mennyiségű készre, keshajlitógépre, s megfelelő műhelyre van szükség. egy-egy ruha minden alkatrészének kivágásához - az összes méretet figyelembe véve - mintegy 250 kés szükséges, a tervezett tizenegy gyártmányhoz tehát több mint két és félezer vágókést kell elkészíteni. a berendezés használata többtízrezes sorozatoknál gazdaságos. /folyt.köv./

16.08 rj

- 55 -

NA 16⁰⁸

bb. 58. / egymillió ... 1. folyt./rj

a szegedi ruhagyárban évente hozzávetőlegesen egymillió ruhánál alkalmazták majd az új technológiát, így az kifizetődőnek ígérkezik.

az új berendezést, illetve az új üzemszert a könnyűipari minisztérium vezető szakembereinek, s a vállalat vezetőinek jelenlétében pénteken ünnepélyesen helyezték üzembe. /mti/

--

bb. 57. új utak szabolcsban

vid/ká/rj -cz

1972. december 15.

az év elején kezdték meg a szabócs-szatmár megye keleti felét átszelő mátészalka-tiszabecsi- 4129-es számú - 45 kilométer hosszú utat korszerűsítését. a fontos utat 240 millió forintos költséggel - több helyen új nyomvonal vezetéssel - korszerűsítik: hat méterre szélesítik és aszfalt burkolattal látják el. az 1972-ere előirányzott 50 millió forint értékű munkát a nyíregyházi közúti építő vállalat befejezte, s pénteken megkezdték a sonkád-fülesd közötti 4.6 kilométeres szakasz műszaki átadását.

a megye szatmári részén, az idén befejezték a szamos-tisza közti közutakon keletkezett árvízkarok helyreállítását. a 65 millió forintos költséggel mintegy 75 kilométeren újították fel, vagy korszerűsítették az árvíz által megrongált utakat. néhány helyen az új lakótelepekhez-fehérgyarmat, csenger, méntelek- 18 millió forint értékben új utat építettek.

most kezdték meg a 4-es számú országos főközlekedési utat újfehértó-nyíregyháza között épült 3 kilométeres szakaszának műszaki átadását is. a teljesen új nyomvonalon vezetett utat építése 25 millió forintba került. /mti/

--

16.15 rj

- 56 -

NA 16¹⁵

felhasználható: 17,30 órától!

bb.60. fotókiállítás szombathelyen

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

fének tamás fotóművész felvételeiből nyílt kiállítás pénteken a szombathelyi savaria muzeumban. a 61 nagyméretű fénykép zöme művészportré; színészeket, festőket, zenészeket, balettáncosokat örökít meg, ez a savaria muzeum idei tizedik kiállítása. /mti/

---

felhasználható: 18.00 órától!

bb.61. petőfi-est lakiteleken

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

petőfi-émlékest volt pénteken a lakiteleki művelődési házban, a költő születésnapjára, közelgő 150. évfordulója alkalmából. petőfi emlékkiállítást nyitottak, előadás hangzott el „petőfi a kiskunságban”, címmel, majd helyi és környékbeli öntevékeny művészeti együttesek petőfi irodalmi műsört mutattak be. /mti/

---

felhasználható: 19.00 órától!

bb.62. a „Rapsodia romána”, vendégjátéka miskolcon

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

a hazánkban vendégszereplő „Rapsodia romána”, a román népi tánc- és zenei társaság állami népi ének- zene táncgyűjtése magyarországi turnéjának utolsó állomásaként pénteken miskolcon, a román sándor művelődési központ színháztermében lépett közönség elé. az együttes több mint husz számból álló előadását a nagyszámú közönség lelkes tapsal jutalmazta. /mti/

16.00/ok

- 57 -

NA 16¹⁵

felhasználható: 19 órától!

bb.63. a hamlet miskolcon

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

a miskolci nemzeti színház husz év után ismét műsorára tűzte shakespeare hamletjét. a pénteki bemutatón a főbb szerepeket markaly gábor, paláncz ferenc és kovács mária alakították.

a miskolci bemutatót követően a darabot egerben is előadják./mti/

...

bb.34. ünnepi tudományos ülés az akadémián ...1.folyt./ok

t gy/gk/ok h1 -cz

1972. december 15.

ezt követően lászló aladár, a szovjet hatalom megteremtéséért vívott forradalmi harcok egyik magyar részvevője szólalt fel. főlelevenítve akkori élményeit, elmondta, hogy a szovjet-magyar barátság gyökerei a nagy októberi szocialista forradalom és a polgárháború éveibe nyulnak vissza. emlékeztetett arra, hogy annak idején százezer magyar internacionalista is ott küzdött azoknak a soraiban, akik győzelemre vitték a szovjet hatalom ügyét, válllvetve harcolt a szovjet katonákkal az októberi forradalom vívmányainak megerősítéséért. valamennyiük szilárd elhatározása volt: fegyverrel a kezükben harcolnak a végső győzelemig! többségük szegényparaszt, hajdani béres volt, s amikor zászlót bontott az nagy októberi szocialista forradalom, segítettek az orosz parasztnak elűzni földjeikről az elnyomó földesurakat. a magyar internacionalisták ekkor értették meg igazán számukra is csak az októberi forradalom győzelme hozhatja el a szabadságot s azt, hogy egyszer ők is földhöz jussanak.

a továbbiakban méltatta a lenini nemzetiségi politika diadalát, s hangsúlyozta: a soknemzetiségű szovjetunióban az ott élő népek összefogásának hatalmas ereje védte meg a szovjet hatalmat s tudta megsemmisíteni az ellene támadó erőket.
/folyt.köv./

- 58 -

16.10/ok

NA 16¹⁵

bb.34./Ünnepi tudományos ....folyt./ok

ezután szabó józsef kandidátus, az mszmp kb politikai főiskolájának rektorhelyettese tartott előadást a szovjetunió gazdasági fejlődésének nemzetközi jelentőségéről.

/ szabó józsef beszédét mai bb.8-a számú hírünkben közöltük.
az e m b a r g ó t: f e l o l d j ü k i /

végül berecz jános kandidátus, az mszmp kb külügyi osztályának helyettes vezetője a magyar és a szovjet nép kapcsolatainak fejlődéséről beszélt.

/berecz jános beszédét mai bb.11-es számú hírünkben közöltük, az e m b a r g ó t: f e l o l d j ü k i /

az ünnepi ülés nemes dezső zárszavával ért véget./mti/

...

bb.64. kitüntetések

gg/hi/ok -cz

1972. december 15.

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa köből józsefnek, a országos tervhivatal főosztályvezetőjének munkásmozgalmi tevékenységéért, valamint az országos tervhivatalban kifejtett eredményes munkássága elismerésül, nyugállományba vonulása alkalmából, a munka vörös zászló érdemrendje kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczy pál, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen voltak a kitüntetés átadásánál cseterki lajos, az elnöki tanács titkára és párdi imre, az országos tervhivatal elnöke.

x x x

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa jász dezső írónak, a nemzetközi munkásmozgalmában kifejtett kiemelkedő tevékenysége elismerésül 75. születésnapja alkalmából a munka vörös zászló érdemrendje kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczy pál, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen voltak a kitüntetés átadásánál: aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára és cseterki lajos, az elnöki tanács titkára.

x x x

/folyt.köv./

- 59 -

16.15/ok

NA 17⁰⁰

bb.64./kitüntetések ...folyt./ok

a magyar népköztársaság elnöki tanácsa özvegy dr. simon mőzes-nének, az mszmp kb párttörténeti intézete nyugalmazott munkatársának a munkásmozgalomban kifejtett tevékenysége elismeréséül a munka érdemrend arany fokozata kitüntetést adományozta. a kitüntetést losonczi pál, az elnöki tanács elnöke adta át. jelen voltak a kitüntetés átadásánál: aczél györgy, az mszmp központi bizottságának titkára, cseterki lajos, az elnöki tanács titkára és vass henrik, az mszmp kb párttörténeti intézetének igazgatója./mti/

---

bb.65. vita az „ötven politikai plakát,, kiállításáról

t -don/h1/ok -cz

1972. december 15.

a népfront budapesti képző- és iparművészeti fórumát első alkalommal pénteken hívták össze a nemzeti galériában. a dr. lánosz sándor művészettörténész vezette vitának a galériában megnyílt „ötven politikai plakát,, című kiállítás volt a témája: mint elmondták, a hazafias népfront budapesti bizottsága a következő hetekben, hónapokban időről időre vitákat szervez különböző képző- és iparművészeti kiállításokról, valamint a közterületeken felállítandó szobrokról. a fórumok célja, hogy az alkotó és a közönség közelebb kerüljön egymáshoz, hogy a művész és a vitában résztvevők elmondhassák, kifejthessék véleményüket a témául szolgáló képző- és iparművészeti alkotásról./mti/

---

bb.66. a fiatalok 900 éves városukért

vid/ok -cz

1972. december 15.

szolnok közelgő 900 éves jubileuma tiszteletére sok, értékes felajánlást tettek a megyei kiesz fiataljai - jelentették be a megyei kiesz végrehajtó bizottságának pénteki ülésén. a szolnoki járás kieszesei például vállalták, hogy a tiszaligetbe tervezett uttorótáborban nyolcvan helyet társadalmi munkában alakítanak ki szolnok megye ezerkétszáz kiesz alapszervezetének több mint harminc ezer tagja kommunista műszakok teljesítésével is hozzá járul a jubileumi ünnepek költségeihez. azok az alapszervezetek, amelyek ilyen műszakokat vállaltak, munkájuk bérét a szolnoki városi tanács által nyitott jubileumi csekkszámra fizetik be. más alapszervezetek a 900 éves város szépítésében, parkosításában vállaltak részt./mti/

16.30/ok

- 60 -

NA 1700

bb.67. verseghy emlékünnepeég szolnokon

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

szolnokon kétnapos ünnepeégen emlékeztek meg aváros szülötte, verseghy ferenc halálának 150-ik évfordulójáról. a felvilágosodás kora jeles írójának, költőjének, nyelvújítójának tiszteletére rendezett tudományos ülészekon méltatták a tiszaparti város neves szülöttének irodalmi, nyelvészeti munkásságát, hatadó irodalmi törekvéseit. a pénteki emlékülésen verseghy vers-tani nézeteit, nyelvi törekvéseinek korszerűségét, valamint munkásságának egyéb irodalmi vonatkozásait elemezték. a tudományos ülészek résztvevőit, a magyar irodalomtörténeti társaság, az mta irodalomtudományi kutató intézete, a szolnok megyei és városi tanács, a verseghy ferenc megyei könyvtár és a tit képviselői megkorszoruzták verseghy sirját a szolnoki köztemetőben./mti/

---

bb.68. befejeződött a pécs-mohács közötti dunai távvezeték tisztítása

vid/kz/ok -cz

1972. december 15.

pénteken, délutáni órákban befejeződött a pécs-mohács közötti dunai távvezeték tisztítása. az elasz maída cég szakembereinek közreműködésével három héttel ezelőtt kezdtek meg a 70 cm. átmérőjű és 40 km. hosszú csőhálózat tisztítását. ilyen hosszú szakaszon és átmérővel még nem végeztek ilyen műszaki feladatot magyarországon. a műveletet úgy kellett végrehajtani, hogy pécs ne érezzen vízhiányt és a legnagyobb ipari vízfogyasztó, a hőerőmű is csak minimális vízellátási zavart szenvedjen. a váratlan akadályok a tisztítás „menetrendjét,, ugyan kissé felborították, de a közreműködők jól szervezett munkája eredményeként az érdekes feladatot sikerrel teljesítették. a csőben végighaladt berendezés eltávolította a vezeték belső falán több mint egy évtized alatt lerakódott nagymennyiségű szennyződést./mti/

16.35/ok

- 61 -

NA 1710

bb. 18. / ülést tartott a szakszervezetek... 6. folyt./rj

a vitában több felszólaló is hangoztatta, hogy a nagyüzemi munkások és művezetők központi bérfejlesztésének végrehajtása fontos politikai kérdés, amelynek előkészítését már meg kell kezdeni. hangsúlyozták, hogy az egyenlősdivel ellentétben messzemenően érvényesíteni kell a differenciált bérfejlesztést. többen szorgalmazták, hogy a korábbinál nagyobb teret kapjon a jövő évi tervekben a munka- és üzemszervezés fejlesztése. csökkenteni kell az improduktív létszámot, de elsősorban az a feladat, hogy a bürokratikus ügyintézkést és az adminisztrációt egyszerűsítsék. így fejleszteni kell a vállalat belső mechanizmusát is.

a vitában felvetett javaslatokra, kérdésekre nemeslaki tivadar, a szot titkára válaszolt. megállapította: a felszólalások egyöntetűen kifejezésre juttatták, hogy egyetértenek az mszmp központi bizottsága novemberi határozatával és a tanácsülésen elhangzott beszámolóban meghatározott szakszervezeti feladatokkal. hangsúlyozta: ugyanilyen egyetértésre lesz szükség az iparág-szakszervezetek központi vezetőségi ülésein és a szakszervezeti alapszervezeti taggyűléseken is, hogy az egységes értelmezésből adódó összefogás erejével segítsék e feladatok megvalósítását.

a tanácsülés határozatot hozott a soronlevő feladatokról. felhívta a szakszervezetek figyelmét: sajátos eszközeikkel szorgalmazzák, segítsék, hogy világosan és egyértelműen fogalmazzák meg mindenütt a jövő évi ágazati, területi, vállalati, gyári, üzemi és műhelyei feladatokat. a szakszervezetek a gazdasági fejlődés meghatározott ütemének és a hatékonyság fokozásának megfelelően segítsék, hogy az ipari termelés jelentős részét nyújtó nagyüzemek munkája eredményesebbé váljon. az állami szervekkel együtt vegyenek részt azoknak a vállalatoknak a kijelölésében, amelyeknek korszerű ipari bázissá fejlesztését kell célul tűzni. az üzem- és munkaszervezési koncepciók tervszerű megvalósításához nyújtott segítséggel fejlesszék a belső irányítási rendszert, növeljék a nagyértékű gépek és berendezések kihasználását, az élő-munka racionálisabb felhasználását, csökkentsék a gazdaságtalan termelést, a túlórákat és minden területen javítsák a vezetés színvonalát.

/folyt.köv./

16.40 rj

MA 1770

- 62 -

bb. 18. / ülést tartott a szakszervezetek... 7. folyt./rj

a szocialista munkaversenyt állítsák az 1973. évi tervek megvalósításának szolgálatába. az anyagi ösztönzés és érdekelt-ség fejlesztésében rejlő lehetőségek kihasználásával, a vállalati és üzemi demokratizmus kibontakoztatásával, a dolgozók tájékozottságának növelésével kell megteremteni az alapját annak, hogy széleskörű összefogás alakuljon ki a tervfeladatok mearedékitalan teljesítésére.

a tanácsülés ezután a szot jövő évi munkatervéről tárgyalt, s végül határozatot hozott a 100. évfordulóját ünneplő népszava köszöntésére. /mti/

--

bb. 69. felhasználható: 19.00 órától!

bemutató a szolnoki szigligeti színházban

vid/kz/rj -cz

1972. december 15.

a szolnoki szigligeti színház pénteken este tartotta az évad negyedik bemutató előadását. görgei-stark: „Lilla és a kísértetek”, című kétfelvonásos komédiáját tűzte műsorra. a szórakoztató darabot sándor jános rendezte. a címszerepet agárdi ilona, a többi főbb szerepeket pedig kürtös istván, halász lászló, papp zoltán és máriás józsef alakítja. /mti/

--

bb. 70. tsz-vezetők vizsgája székesfehérvárott

vid/kz/rj la

1972. december 15.

harmincnégy tsz-vezető - elnök és elnökhelyettes - vizsgázott pénteken székesfehérvárott, a mezőgazdasági és élelmiszeripari szakközépiskolában, a dunántúli termelőszövetkezetek vezetőképző központjában. a tizenkét hetes bentlakásos tanfolyamon vezetési ismereteket, vállalat-gazdálkodást, pénzgazdálkodást és vállalati jogi ismereteket sajátítottak el. /mti/

--

16.45 rj

- 63 -

MA 1870

bb. 74. kubai primitív festők kiállítása a szépművészeti muzeumban

t/-don/rj hi la

1972. december 15.

pénteken a szépművészeti muzeum márványtermében kubai primitív festők alkotásaiból nyílt kiállítás. a tárlat anyaga vándorkiállítás keretében Bulgáriából érkezett hazánkba. a kiállításra kilenc dél-amerikai festő - foglalkozásuk szerint postás, cukornádarató stb. küldte el 39 festményét, amelyeket december 31-ig - hétfő kivételével - naponta 10-től 18- óráig tekinthetik meg az érdeklődők.

jövőre magyar naív festők mutatkoznak be képeikkel Kubában.
/mti/

bb. 72. a sulya 30 mázsa - kivágták a parlamenti óriásfenyőt

vid/kz/rj la

1972. december 15.

az idén karácsonykor immár a hatodik alkalommal kerül sopron-környéki óriásfenyő a magyar uttorok országos szövetsége rendezésében sorakerülő parlamenti télapó ünnepségre. a korábban gondosan kiválasztott óriásfenyőt - a soproni tanulmányi erdőgazdaság nagyra nőtt „neveltjét”, - pénteken a soproni határ-

őrök segítségével vágják ki. a 25 méter hosszú, harminc mázsa sulyu karácsonyfát darus kocsik segítségével fektették a földre, s gondos „csomagolás”, után hétfőn indítják utnak.
/mti/

bb. 73. pécsi festőművészek kiállítása nyílt Győrött

vid/kz/rj la

1972. december 15.

a tudományos ismeretterjesztő társulat Győr-sopron és Baranya megyei szervezete között érvényben lévő megállapodás szerint kölcsönösen kiállításokat rendeznek Győrött, illetve Pécsen a két megyében élő művészek alkotásaiból. a Győri technika házában két fiatal, Pécsen élő és alkotó festőművész-horváth Dénes és Kozák János - művei kerültek közönség elé a tit Győr-sopron megyei szervezetének a rendezésében. /mti/

16.55 rj

- 64 -

NA 17 45

bb.74. túlteljesítette idej lakásépítési tervét Heves megye két legnagyobb építőipari vállalata

vid/kz/ok la

1972. december 15.

egerben pénteken megyei kommunista aktívulást tartottak az építőipar mintegy kétszáz politikai és gazdasági vezetőjének részvételével. bejelentették, hogy Heves megye két legnagyobb építőipari vállalata az idén túlteljesítette éves lakásépítési programját és ezzel egyidejűleg az elmúlt évi lemaradás egy részét is pótolta. a Heves megyei állami építőipari vállalat a tervezett 720 lakás helyett az idén 800 lakást adott át rendeltetésének, s a megyei tanács építőipari vállalata is több lakást készített el, mint amennyit az eredeti terve előírt. ezzel egyidejűleg rámutattak arra is, hogy a korábbi évek lemaradásai miatt a negyedik ötéves terv lakásprogramját eddig időarányosan - 85 százalékra teljesítették a megyében. a tanácskozás felszólalói ezért széles körben elemezték, milyen módszerekkel lehet tovább gyorsítani a lakásépítkezéseket. /mti/

bb.75. több mint négyezer lakást készített az év eleje óta a Győri házgyár

vid/kz/ok la

1972. december 15.

a Győri házgyárban már pénteken véget ért az 1972-es esztendő. a házépítő kombinátban, amely az évben több mint négyezer korszerű lakás felépítéséhez elegendő panelt gyártott, megkezdődött a január ötödikig tartó karbantartás. valamennyi gépet és berendezést teljesen felújítanak. /mti/

bb.76. vietnami szolidaritási gyűlés a szegedi ruhagyárban

vid/kz/ok la

1972. december 15.

a dél-vietnami nemzeti felszabadítási front megalakulásának tizenkötödik évfordulója alkalmából vietnami szolidaritási gyűlést rendeztek pénteken délután a szegedi ruhagyár művelődési termében. a vendéglátó üzem munkásai mellett több környékbeli gyár dolgozója, valamint a szegedi egyetemeken tanuló vietnami fiatalok képviselői is ott voltak a megemlékezésen. a szolidaritási gyűlés elnökségében foglalt helyett Vass Istvánné, az elnöki tanács tagja, az országos béketanács alelnöke, Hoang Cuong, a VDK budapesti nagykövete, Huynh Van Than, a dél-vietnami köztársaság budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője, a Csongrád megyei és a szegedi városi pártbizottság, továbbá a tanácsok és a hazafias népfrentbizottságok képviselői.
/folyt.köv./

17.15/ok

NA 17 45

- 65 -

bb.76./vietnami szolidaritási ...folyt./ok

bereng józsefnek, a szegedi ruhagyár pártbizottsága titká-
rának megnyitó szavai után vass istvänné beszédében történeti
áttekintést adott a vietnami nép többévtizedes küzdelméről.
hangsúlyozta, hogy az imperialisták kegyetlen agressziója kimeri-
ti a népiert, a környezet pusztítás fogalmát, mindazon bűnöket,
amelyeket a nemzetközi egyezmények és a haladó közvélemény
egyaránt elítél. a magyar nép, hogy eddig, ezután is minden
segítséget megad a vietnami nép hősi harcához, ha pedig létre-
jön a bék, a távoli baráti ország újjáépítéséhez.

a gyűlésen felszólaló huynh van than kiemelte, hogy országainkat
elvtársi jóbarátság fűzi össze, a nagy földrajzi távolság ellené-
re a vietnami nép jól ismeri magyar barátainak hazáját, amelynek
népe aktív támogatást nyújt népének. e segítségért köszönetet
mondott. hangsúlyozta, hogy a vietnamiak már csaknem harminc éve
harcolnak. vágynak a békére. ezt a békét azonban csak független
szabad országban tudják elképzelni. ezért, az az usa nem írja
alá a tűzszüneti megállapodást, folytatja agresszióját, a viet-
nami nép is folytatja harcát a szocialista országok támogatásá-
val a végső győzelemig.

az ügyvivő felszólalása után ipacs éva szocialista brigád-
tag, alapszervezeti kisz titkár javaslatára a gyűlés résztvevői
az usa agressziójának befejezését követelő táviratot juttattak
el a magyar szolidaritási bizottságnak.

az eseményen a ruhagyár kisz tagjai jelképesen néhány taka-
rót adtak át a szegeden tanuló vietnami fiataloknak. ilyen maguk
készítette takarókat már nagy számban juttattak el a vietnami
nép megsegítésére a ruhagyár dolgozói./mti/

embargós ma este 17 óráig!

bb.78. az ndk nemzeti frontjának delegációja hazánkban

tm/h1/ok -cz

1972. december 15.

s. hegedüs lászló, a hazafias népfront országos tanácsának
titkára pénteken fogadta, majd ezt követően bucsuztatta az
ndk nemzeti frontjának delegációját, amely másfél héten át ta-
nulmányozta a tanácsok és népfront bizottságok együttműködésé-
nek tapasztalatait./mti/

17.20/ok

- 66 -

NA 1700

bb.77. befejeződött a kgst jogi értekezletének 7. ülése

t kf/gg/1e/ok -cz

1972. december 15.

pénteken este a tagországok küldöttségeinek vezetői aláírták
a kgst jogi értekezlet 7. ülésének jegyzőkönyvét, s ezzel befeje-
ződött a négynapos tanácskozás. a kgst jogi értekezlete december
12-15-é között tartotta 7. ülését budapesten. a tanácskozás mun-
kájában a tagállamok - köztük első ízben kuba- delegációin kívül
megfigyelőként részt vett jugoszlávia szakértői küldöttsége is.

az ülésen - eörsi gyula, akadémikusnak, az értekezlet magyar
tagozata elnökének, s a magyar küldöttség vezetőjének elnökleté-
vel - a kgst komplex programjából kiindulva a szocialista integ-
ráció fejlesztése érdekében javaslatokat készítettek elő a tagor-
szágok nemzetközi gazdálkodó szerveinek, közös vállalkozásainak
létrehozásával, tevékenységével kapcsolatos jogi kérdésekre. az
ülésen foglalkoztak a gyártásszakosítási és kooperációs megállapo-
dásokat érintő jogi problémákkal, a szerződések megkötésével és
teljesítésével összefüggő jogi kérdések kidolgozásának programjá-
val. az értekezlet a kgst tagországok és gazdálkodó szerveik gaz-
dasági és műszaki-tudományos együttműködésének további kialakítá-
sához, fejlesztéséhez számos jogszabály és feltétel összeállítá-
sát határozta el./mti/

bb.79. belföldi híreink jegyzéke 13.00 órától 18.00 óráig

ok la

1972. december 15.

33. decemberi bérfizetési napok
34. Ünnepi tudományos ülés az akadémián
35. román delegáció
36. meghalt szeverényi erzsébet
37. fővárosi levéltár
38. újságírói pályázat eredményhirdetése
39. németh károly látogatása baranyában
40. iparosodik a mezőgazdaság
41. savaria játékok
42. egységes tanácsai könyvtárhálózat
43. falugyűlések tolnában
44. kiállítás
45. csók galéria
46. az egyesült vegyiművek sajtótájékoztatója

/folyt.köv./

- 67 -

18.05/ok

NA 1810

bb.79./belföldi ...folyt./ok

47. évvégi számvetés komárom megye tanácsi iparában
  48. leltározás a vas megyei tsz-ekben
  49. 50 bányász ötnapos küzdelme a vízzel
  50. petőfi irodalmi muzeum
  51. husboltok specializálása
  52. dunaujváros élelmiszeripara
  53. szovjet miniszter az ovh-nál
  54. a nyugdíjfolyósító igazgatóság közleménye
  55. kitüntetés
  56. pályadíjnyertes üvegedények kiállítása
  57. új utak szabolcsban
  58. szegedi ruhagyár
  59. ifjúsági nagygyűlés a 15. kerületben
  60. fotokiállítás
  61. petőfi eset
  62. „rapsodia romana,,
  63. a hamlet miskolcon
  64. kitüntetések
  65. vita a politikai plakátkiállításról
  66. a fiatalok szolnokért
  67. verseghy emlékünnepe
  68. dunai távvezeték tisztítása
  69. bemutató a szigligeti színházban
  70. kubai primitív festők
  71. tsz-vezetők vizsgája
  72. parlamenti óriásfenő
  73. pécsi festőművészek
  74. heves megyei építőipari vállalatok
  75. győri házgyár
  76. vietnami szolidaritási gyűlés
  77. befejeződött a kgst jogi értekezletének 7. ülése
  78. az ndk nemzeti frontjának delegációja
  79. hírjegyzék.
- /mt1/

18.10/ok

- 68 -

KA 1815

bb.80. a magyar pen club évi rendes közgyűlése

t ro/pá/hi /ok la

1972. december 15.

pénteken a fészek klub előadótermében tartotta évi rendes közgyűlését a magyar pen club. boldizsár iván elnöki megnyitóját követően kéry lászló főtitkár számolt be a tagságnak a magyar pen club 1972. évi működéséről. az egész éves munkából kiemelte a hubay miklós szervezte szerzői esteket, amelyeket részben a már korábban kialakult keretek között bonyolítottak le az idén s beszélt az „új művek”, címmel megindított sorozatról, amelyeknek célja, hogy a tagok baráti körben bemutathassák készülő munkájukat, s mintegy kipróbálhassák ezeknek hatását a nyomtatásos megjelenítés előtt. a továbbiakban a füst milán válogatott verseinek francia fordításáról november elején rendezett vitáról beszélt. elmondta, hogy e rendezvénynek előzménye egy múlt évben tartott vita volt a magyar költészet német nyelvű antológiájáról. füst milán vita élénkségevel és magas színvonalával ismét azt bizonyította, hogy szerencsésen találtunk rá egy olyan kritikai formára, amelyre igen nagy szükség van, s amely folyóiratainkban rendszerint nem tud ilyen szélességben és mélységben kibontakozni.

ezek a viták - mondotta - egyéb hasznos funkcióik mellett logikusan és szervesen egészítik ki azt az egyre intenzívebbé váló műhely-munkát, amely a magyar pen club égisze alatt most már negyedik éve folyik, és amelyet általában „műfordítói programként”, szoktunk emlegetni. ezt a program - bizvást elmondhatjuk - párját ritkítja világviszonylatban, s a múlt évekhez hasonlóan meg lehetünk elégedve az ideai eredményekkel is. különös örömünkre szolgál, hogy azok a külföldiek, akik ebbe a programba bekapcsolódnak, tartós barátságot kötnek a magyar irodalommal, időnként visszatérnek hozzánk újabb és újabb fordítói feladatok megoldására, s ott-honról is tartják velünk a kapcsolatot. másfelől maradandó élményként viszik magukkal a magyar néppel, a magyar tájjal és a magyar kultúrával való ismerkedésük emlékeit is - füzte e témához.

kéry lászló beszélt a nagyvilág ez évi márciusi és áprilisi számban közölt anekdotáról, amely a magyar pen club kezdeményezésére és aktív közreműködésére jött létre, s amely a nemzetközi pen multja, jelene és jövője körül forgott. az anekdota az a körülmény nyújtott alkalmat, hogy a nemzetközi író szervezet a múlt év vége felé ünnepelte fennállásának 50. évfordulóját. „a nagyvilág” körkérésére magyar részről boldizsár iván, illyés gyula, keresztury dezső és passuth lászló válaszolt. a válaszokból kicsendült az a meggyőződés, hogy a nemzetközi pen hasznos és nemes feladatokat teljesít, s érdemes a világ íróinak a támogatására.

/folyt.köv./

- 69 -

18.45/ok

KA 1910

bb.80./a magyar ...folyt./ok

a közgyűlés további részében boldizsár iván elnök a magyar pen club nemzetközi kapcsolatairól tartott előadást, regény és világkép címmel sükösd mihály, sport és irodalom kérdései címmel kölni pen-találkozóknál karinthy ferenc olvasta fel irását.
/mti/

---

bb.81. nemzetközi környezetvédelmi fotodokumentációs kiállítás nyílt

t ró/gg/ok la

1972. december 15.

vigyázat! - címmel nemzetközi környezetvédelmi fotodokumentációs kiállítás nyílt pénteken a fővárosi tanács városrendezési bementő termében. az öt földrész hatvan országát által kiállított mintegy 200 kép öt téma köré csoportosul. a szép, még „rontatlan”, természet, a pusztuló, illetve elpusztult természet, a nagyvárosi ártalmak, a szennyzet és tiszta víz, és a hulladék okozta gondok foglalkoztatták a művészeket.

a tárlatnyitáson levetítették kaján tiber humoros rajzfilmjét, amelyet az interpress kiadó készített. a kiállítás képanyagát a magyar távirati iroda, a magyar fotóművészek szövetsége az unesco, az egészségügyi világszervezet, a fao és a nemzetközi munkaügyi hivatal archivumai bocsátották rendelkezésre. a környezetvédelmi fotókiállítást amely január 15-ig tekinthető meg skoda lajos, a fővárosi tanács vb elnökhelyettese nyitotta meg./mti/

---

bb.82. „az audio-vizuális eszközök

k ró/gg/ok la

1972. december 15.

szerepe a ma és a jövő társadalmában, című témát vitatják meg az európai filmes szakszervezetek iii. konzultatív tanácskozásán olaszországban, a tanácskozásra kárpáti sándor, a művészeti szakszervezetek szövetségének titkára és kicsi gábor, a filmművészek és filmalkalmazottak szakszervezetének titkára utazott el./mti/

18.50/ok

- 70 -

AA 1915

bb. 83. szolidaritási tanácskozás

1/tf/gg/rj la

1972. december 15.

pénteken ülésezett a magyar szolidaritási bizottság: mérleget vont idei tevékenységéről és körvonalazta a következő év feladatait a hazai, valamint a nemzetközi szolidaritási munkában.

narmati sándor elnök a bizottság ez évi munkája kapcsán kiemelte azt a célt, hogy a szolidaritási akcióknak elő kellett segítenniük - elő is segítették - a lakosság nemzetközi tájékozottságát, a párt ilyen irányú elemzése alapján. számos rendezvényt, akcióval mozdította elő a magyar szolidaritási bizottság, hogy hazánkban az emberek megismerjék a nemzeti felszabadulásukért, függetlenségükért küzdő népek harcát, célját, ezek szoros összefüggését az antiimperialista harccal. a rendezvények közül kiemelkedett március 21-i nemzetközi vietnami nap magyarországi eseménysorozata, a június 6.-i megemlékezés a difk megalakulásának évfordulójáról és a szeptember 2-9 között megrendezett indokina szolidaritási hét, amelynek idején több mint háromezer gyűlés és más rendezvény juttatta kifejezésre a magyar nép szolidaritását az indokina népekkel. eredményesen segítette a magyar szolidaritási mozgalom az angela davis kiszabadításáért zajlott nemzetközi akciókat, számos megmozdulás történt hazánkban az arab népekkel vállalt szolidaritás demonstrálására, fekete afrika felszabadító mozgalmainak és a fajüldöző rezsimek ellen harcoló népek mozgalmainak támogatására.

a bizottság által kezdeményezett akciók hatására társadalmunk munkás, paraszt, és értelmiségi tömegek, vállalatok, intézmények - nagyjából anyagi áldozatvállalással is segítettek szolidaritási mozgalomunk hatékonyabbá tételét. így például a szakszervezetek az országos béketanács, a kisz, a vöröskereszt, a szövetség, a nőszövetség, a kiesz, a magyar szolidaritási bizottságnak mind a 22 tagszervezete és természetesen maga a bizottság, anyagiakban is kifejezésre juttatta áldozatkészségét. jelentős támogatást nyújtottak a hősiességgel harcoló vietnami és a többi indokina népek, a palesztinaiak náladó mozgalma, a portugál gyarmatosítók ellen harcoló afrikai mozgalomnak. gyógykezelésre fogadtunk hazánkban több mint száz sebesültet, elsősorban dél-vietnamból, emellett laoszból, bangla deshből is.

/folyt.köv./

18.50 rj

- 71 -

AA 1905

bb. 83. / szolidaritási... 1. folyt./rj

elemezték az ülésen a bizottság sokasodó nemzetközi kapcsolatait is, majd megbízták a magyar szolidaritás bizottság elnökségét több konkrét mozgalmi-szervezeti teendővel, így többek között azzal, hogy hozzon létre különböző munkacsoportokat az egyes nagyobb témákkal, illetőleg ország-csoportokkal kapcsolatos szolidaritási tevékenység koordinálására. feladatként jelölték meg azt is, hogy hatékonyabban kell összehangolni a szolidaritási mozgalom tagszervezeteinek tevékenységét.

foglalkoztak az ülésen az indokínai helyzettel és a párizsban folyó tárgyalások tanulságaival. a bizottság mélyszélesen elítélte az amerikai kormány szöszegő magatartását, amely a vietnami kérdés igazságos, békés rendezését célzó tárgyalások ismételt, kényszerű elhalasztásához vezetett. a magyar közvélemény is követeli, hogy az amerikai kormány maradéktalanul tegyen eleget a szerződés aláírására már korábban vállalt kötelezettségeinek. a magyar szolidaritási bizottság ismételten kifejezi szilárd elhatározását: továbbra is teljes szolidaritásával biztosítja a hős vietnami népet, és küzdelméhez minden segítséget megad a jövőben is. /mti/

bb. 84. időjárásjelentés

rj la

1972. december 15.

a meteorológiai intézet jelenti december 15-én, pénteken este 19 órakor:

borult idő

burult, párák, a reggeli órákban néhány helyen ködös idő. csapadék nem lesz. gyenge, időnként kissé megélénkülő keleti, délkeleti szél. a legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 0- plusz 5 fok között. /mti/

19.20 rj

- 72 -

NA 1940

bb. 85. közlekedési balesetek

1/ms/rj la

1972. december 15.

figyelmetlenül vezette segédmotoros kerékpárját kaposvárott széles sándor máv jegyvizsgáló és nekiütközött egy szabályosan parkoló tehergépkocsinak. a szerencsétlen ember sérüléseibe a kórházban belehalt.

adony és ercsi között egy álló autóbusz mögül az uttestre szaladt kónya mária 8 éves ercsi tanuló. egy személyautó elütötte. a kislány a helyszínen meghalt.

tilos helyen, figyelmetlenül a sinekre lépett a salgótarjáni külső pályaudvaron pauchli rezső, 76 éves helybeli nyugdíjas. egy személyvonat halálra gázolta. /mti/

..-

bb. 86. folytatódott az akadémián a nemzetközi zenetudományi konferencia

t/ró/rj la

1972. december 15.

pénteken a magyar tudományos akadémián folytatódott az a zenetudományi konferencia, amelyet kodály zoltán születésének 90. évfordulója alkalmából - a magyar tudományos akadémia zenetudományi intézete és népzene kutató csoportja rendez, „kodály zoltán, a zeneszerző, a xx. század zenéjében, - címmel.

bárdos lajos „egy sajtóságos hangrendszer és modusai - kodály zoltán műveiben: heptatonía secunda, - címmel tartott előadást, amelyet kerek asztal megbeszélés követett. a konferencia további részében percy m. young „kodály és az angol kórusmuzsika, breuer jános „a nemzetközi kodály-kép változása az 1920-as években, rudolf klein „kodály és az universal edition, bónis ferenc „kodály neobarokk alkotásai, ivan martinov „kodály zenéje a szovjetunióban, és ujfalussy józsef „kodály és debussy, - címmel tartott előadást. /mti/

..-

19.25 rj

- 73 -

NA 1941

bb.87. belsőldi hireink jegyzéke 18.00 órától zárásig:..

ok La

1972. december 15.

- 80. pen közgyűlés
- 81. környezetvédelmi fotodokumentációs kiállítás
- 82. audio-vizuális eszközök
- 83. szolidaritási tanácskozás
- 84. időjárásjelentés
- 85. közlekedési balesetek
- 86. zenetudományi konferencia
- 87. hírjegyzék

/mti/

21.00/ok

- 74 -

- v é g e -

M 2/20

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fém utca 3-7. Telefon: 139-490

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

mti belsőldi hírek

1972. december 16.

bb.2. tájékoztató egészségügyi gép- és orvosi műszer-technikus képzés szervezéséről

1 vt/pá/ni/ok -cz

1972. december 16.

az egészségügyi minisztérium orvosi műszerügyi intézete, valamint a kohó- és gépipari minisztérium személyzeti és oktatási főosztálya az 1973-74-es oktatási évtől egészségügyi gép- és orvosi műszer szaktechnikus minősítő vizsgát és a minősítésre felkészítő tanfolyamot szervez a budapesti józsef attila, illetőleg a pécsi zipernovszky károly gépészeti és finommechanikai szakközépiskolában. a cél: speciális középfoku szakemberek képzése az egészségügyi intézményekben lévő gyógyászati és vizsgálati berendezések szakszerű üzemeltetésére, kezelésére és karbantartására; a berendezéseket kezelő dolgozók /orvos, asszisztens/ szakmai tájékoztatása, a képzés ideje alatt a résztvevőket megismertetik az orvosi gépek, műszerek és készülékek szerkezeti és működési elvével, felhasználásuk területével. egyidejűleg megkapják a szükséges ismereteket az átvételi, üzemeltetési, hibafelismerési, valamint karbantartási feladatok szakszerű és gazdaságos elvégzéséhez, a munkák irányításához és ellenőrzéséhez. az említettken kívül elméleti alapképzést biztosítanak számukra az adott műszer, orvosi gép alkalmazásával kapcsolatos egészségügyi ismeretekből.

a technikus minősítő vizsgára felkészítő tanfolyam 1973. október 1-én kezdődik. a vizsga időpontja első esetben 1974. október november hó. a minősítő vizsgát eredményesen végzők okleveles egészségügyi gép- és orvosi műszer-technikusi képesítést nyernek. azok, akik minősítő vizsgát nem kívánnak tenni /például orvos, mérnök, asszisztens/, de részt vesznek a tanfolyamon, erről látogatási jegyet, sikeres szakdolgozat készítése esetén bizonyítványt kapnak. különbözőzeti vizsgára és technikus minősítésre, valamint előkészítő tanfolyamra 1972. december 31-ig lehet jelentkezni az intézmény vezetőjénél. az érdeklődők részletes tájékoztatást az egészségügyi minisztérium orvosi műszerügyi intézetében kaphatnak /budapest, xli. alkotás utca 48./ telefon: 152-483 vagy 155-043. /mti/

- 1 -